

Årsberetning
'Kureren'
2023-24

D A N S K E
LANDSKABSARKITEKTER

Forsidefoto:

H.C. Andersens Have i Odense af MASU Planning.
Projektet vandt Dansk Landskabspris i 2023.

Fotograf: Rasmus Hjortsøj

Danske Landskabsarkitekters generalforsamling 22. marts 2024

16.15 Generalforsamling del 1 // **17.15** Pause
med forfriskninger // **17.30** Forelæsning med
Kjeld Slot, Kjeld Slot Have og Landskab //
18.00 Generalforsamling del 2 // **18.30** Pause
med vin & snacks // **18.50** Forelæsning med
Tom Wierts, OKRA // **19.35** Afslutning og oplæg
til nye netværk // **20.00** Middag

GENERALFORSAMLING 2024

Som meddelt i indkaldelsen afholder Danske Landskabsarkitekter ordinær generalforsamling

HVORNÅR

Fredag den 22. marts 2024

HVAD TID

kl. 16.15 – 20.00. Generalforsamling og keynote-speakers

HVOR

Gottlieb Paludan Architects
Orientkaj 4, 2150 Nordhavn, København

TILMELDING

Du skal tilmelde dig generalforsamling via LOGIN på Danske Landskabsarkitekters hjemmeside

TIDSFRIST

Tilmelding til generalforsamling og middag senest d. 13. marts 2023

Fraværende medlemmer kan stemme ved fuldmagt til generalforsamlingen. Fuldmagten udstedes i 2 eksemplarer. Det ene skal være bestyrelsen i hænde senest d. 22. marts, det andet eksemplar medbringes af fuldmagtindehaveren. Ingen kan disponere over mere end 2 fuldmagter. Fuldmagten kan kun omfatte de punkter, der er opført på dagsordenen.

Danske Landskabsarkitekters vedtægter kan downloades fra foreningens hjemmeside under faneblad "OM OS" – Om foreningen

Bispebjergs Helende Have / Landskabsarkitekt: Erik Brandt Børn Arkitekter
Fotograf: Mikkel Eye

INDHOLDSFORTEGNELSE

Side	Indhold
7	DAGSORDEN
8	2.0 BESTYRELSENS BERETNING
24	3.0 VIRKSOMHEDSPLAN, 2024-25
28	4.0 ØKONOMI 4.1 Regnskab for 2023 4.2 Budget 2024 /medlems- og kontingentudvikling 4.3 Regnskab, budget og medlemskontingent indstilles til godkendelse
42	5.0 VALG 5.1 Valg af medlemmer til bestyrelsen 5.2 Valg af parlamentarisk revisor og suppleant 5.3 Valg til medlemmer af Landskabs redaktionsudvalg 5.4 Valg af medlemmer til Retsudvalget 5.5 Valg af medlemmer til Bedømmelsesudvalget 5.6 Valg af international delegat
44	6.0 INDKOMNE FORSLAG
	7.0 BERETNINGER
46	Permanente udvalg 7.1 Bedømmelsesudvalget 7.2 LANDSKABs redaktionsudvalg 7.3 Retsudvalget

INDHOLDSFORTEGNELSE

Side	Indhold
48	Ad hoc udvalg 7.4 Fynske Planlæggere 7.5 Dansk Landskabspris 7.6 Tænketank 7.7 Cirkulær Økonomi
52	Repræsentationer 7.8 IFLA/IFLA Europe 7.9 Dansk Byplanlaboratorium 7.10 Nordisk Vejforum (NVF) Miljøudvalget 7.11 Fonden for Træer og Miljø 7.12 Frøkildeudvalget 7.13 Vejregelrådet/Vejdirektoratet 7.14 Dansk Center for Lys/ jury for Den Danske Lyspris 7.15 Udvalget for Skovfrø- og planter 7.16 Det Særlige Bygningssyn/Kulturstyrelsen 7.17 Green Cities 7.18 Københavns Kommunes Bypanel 7.19 Odense Kommunes Arkitekturråd 7.20 Hillerød Kommunes Arkitekturråd 7.21 Have & Landskab udstilling / Advisory Board
69	8.0 EVENTUELT

DAGSORDEN

- 1.0 Valg af dirigent
- 2.0 Forelæggelse og godkendelse af bestyrelsens beretning for 2023/24
- 3.0 Virksomhedsplan 2024-2025
- 4.0 Økonomi
Godkendelse af revideret regnskab for 2023
Godkendelse af budget for 2024
Godkendelse af kontingent
- 5.0 Valg
Valg af medlemmer til bestyrelsen
Valg af parlamentarisk revisor og suppleant
Valg af medlemmer til Landskabs redaktionsudvalg
Valg af medlemmer til Retsudvalget
Valg af medlemmer til Bedømmelsesudvalget
Valg af international delegat (ikke på valg)
- 6.0 Indkomne forslag
- 7.0 Eventuelt

2.0 BESTYRELSENS BERETNING 2023/24

Af Martin Hedevang Andersen, forperson Danske Landskabsarkitekter

INTRO

Året 2023/2024 har været endnu et år både for landskabsarkitekturen og for Danske Landskabsarkitekter. Med et stærkt fokus på fagets betydning i løsningen af klima- og biodiversitetsproblematikker har vi fortsat vores mission om at fremme bæredygtig udvikling gennem landskabsarkitektur.

Blandt årets højdepunkter har været et væld af spændende foreningsaktiviteter og innovative arrangementer, der har været med til at forme vores kurs og retning. Vi har haft inspirerende debatter om den blå-grønne trivsel og afholdt strategiseminarer med fokus på vores fremtidige retning som forening.

Vi har haft et markant fokus på bæredygtighed og klimatilpasning, hvilket afspejler sig i vores kurser, seminarer og praktiske initiativer.

Gennem vigtige arrangementer som rundvisninger, kurser, seminarer og deltagelse i høringer har vi styrket vores engagement og synlighed i samfundet. Samtidig har vi fortsat vores indsats for medlemsrekruttering, fastholdelse og styrkelse af vores interne arbejde og økonomi.

Alt det og meget mere kan du læse om i denne beretning.

BERETNINGEN / ÅRET DER GIK

Generalforsamlingen 2023

Vanen tro begyndte generalforsamlingen med en gæsteforelæsning eller netop denne en gæstesamtale. For det var netop, hvad der udspillede sig mellem Anne-Mette Boye, stadsarkitekt i Aarhus, Niels Bjørn, urbanist og podcaster og de tilhørende. Temaet var den blå-grønne trivsel og samtalen tog sit udspring i minderne om barndommens landskaber. Emnerne kredsede om naturen påvirkning og vigtighed for vores hverdag og helse. Salen blev løbende inddraget i samtalen, hvilket medførte flere gode refleksioner (og provokationer).

Efter endt gæsteforelæsning og lidt vådt og tørt til ganen fortsattes til den ordinære generalforsamling. Henning Looft blev enstemmigt valgt til dirigent og styrede slagets gang med retfærdig hånd.

Første punkt var bestyrelsens beretning, hvilken kan læses af den foregående udgave af Kureren, herefter fremlagdes årsregnskab samt budgetter. Af disse kunne ses en vis fordyrelse i faste udgifter, hvilket dog flugter den generelle prisudvikling i samfundet. Derfor blev der også vedtaget en stigning i kontingent på 2%.

Endelig blev der fremlagt beretninger fra øvrige udvalg, hvilket blandet andet medførte en diskussion om vigtigheden af, at de tre undervisningsinstitutioner, der uddanner landskabsarkitekter, bliver IFLA Europe akkrediterede, hvilket ingen af dem er for nuværende.

Danske Landskabsarkitekter støtter IFLA Europe Resolution 2023 "Lost Landscapes"

AKTUELT / 12.12.23

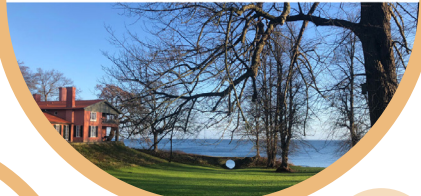

Den hurtige transformation af planeten og samfundet, hvilket ændrer territorier, dokumenterer u-

DANSKE
LANDSKABSARKITEKTER

Danske Landskabsarkitekter har indsendt høringssvar om fredning af Måneporten

AKTUELT / 12.04.23

DANSKE
LANDSKABSARKITEKTER

Forpersonens klumme / Landskabsarkitekturen er en stærk aktør

AKTUELT / 19.12.23

Andersen, tager afsæt i landsk-

DL formand i Byrummonitor Solcellekamp udstiller behovet for national VE-strategi

AKTUELT / 27.02.23

Byrummonitor sætter fokus på solcellekampen i det danske land
inputs fra DL's formand Martin Hedevang Andersen

DANSKE
LANDSKABSARKITEKTER

Bynatur giver øget værdi – også når den måles i kroner og øre

AKTUELT / 19.06.23

Bestyrelsens har fortsat fokus på energilandskaber, sammen med andre vigtige emner som fx biodiversitet og fredninger. Derudover arbejdes der aktivt på at støtte de internationale indsatser ved IFLA Europe. Fotocollage: Emilia Hauge

2.0 BESTYRELSENS BERETNING 2023/24

Under eventuelt blev et jubilæum markeret. Foreningens sekretariatsleder Lillian Thomsen havde nemlig i det indeværende bestyrelses-år haft 15 års jubilæum, hvilket hun blev hyldet for af generalforsamlingen.

Aftenen sluttede i højstemt selskab på den nærliggende Restaurant Sal e Pepe med en fornem middag. Her var det hver at bemærker, den tydelige repræsentation af vores ældre medlemmer, der næsten egenhændigt indtog det ene af to langborde. Skønt med et stort opbud, der vistnok var kommet i stand som følge af en ihærdig rundringning af Annemarie Lund.

Bortgået MDL'ere

En af de triste ting som skal nævnes er, at vi i 2023 har mistet flere af vores medlemmer. I april mistede vi et af fagets store koryfæer Jane Schul. Jane blev 79 år. I juni gik John Henriksen bort. John blev 77 år og i januar 2024 gik Peter Thorsen bort. Peter blev 85 år. Æret være deres minde.

Bestyrelsens Strategiseminar

Danske Landskabsarkitekters bestyrelse har afholdt et strategiseminar med fokus på foreningens retning de næste fem år. Inspireret af tidligere års resultater og medlemmernes forventninger har bestyrelsen taget initiativ til at løfte diskussionen om, hvor foreningen gerne vil hen, ud over blot praktiske arrangementer og fede begivenheder.

Bestyrelsen

Danske Landskabsarkitekters bestyrelse. Fra venstre: Catrine Hancke, Stephan Gustin, Marina Rets, Martin Hedevang Andersen, Ruben Utke Acs, Freja Løgager Kynde, Lise Hansen Thorsen, Tine Gils & Rikke Kastoft. Ikke til stede: Emilie Kjeldsen Kjær. Fotograf: Henriette Dan Bonde

2.0 BESTYRELSENS BERETNING 2023/24

En af hovedkonklusionerne fra seminaret var, at selvom fem år kan virke som en lang tidshorison, er det vigtigt at begynde at sætte en retning allerede nu. Der er momentum i faget, som foreningen bør gribe, og medlemmerne forventer hjælp samt ønsker viden, fællesskab og faglighed.

I diskussionen blev der foreslået konkrete tiltag til at måle foreningens aktiviteter og succes, herunder medlemsantal, antal arrangementer/aktiviteter, økonomi og sekretariatets størrelse. Der blev også rejst spørgsmål om analysen af medlemmernes geografiske fordeling og erhvervsmæssige udvikling samt strategier til at tiltrække og fastholde medlemmer.

En vigtig del af diskussionen omfattede behovet for at engagere forskellige medlemsgrupper, herunder kommunale medlemmer og nyuddannede. Det blev foreslået at tilbyde særlige arrangementer og fordele til disse grupper for at imødekomme deres behov og støtte dem i overgangsfaserne i deres karriere.

Der blev også debatteret omkring den yngre generations tilgang til foreningsfællesskaber, hvor særligt fokus blev lagt på behovet for bedre kommunikation om netværksværdien af medlemskab. Diskussionen omfattede også spørgsmålet om studerendes demokratiske stemmeret og forslag til at øge deres deltagelse ved generalforsamlinger.

I forsøget på at modernisere foreningen blev der diskuteret ideer som segmenterede arrangementer, bedre brug af sociale medier til at promovere aktiviteter og involvering af medlemmer i arrangementer gennem incitamenter som økonomisk støtte.

Endvidere blev der planlagt en klar struktur og plan for årets arrangementer, herunder høstdebat, generalforsamling og ad hoc-arrangementer. Bestyrelsen opfordrede til inddragelse af medlemmer og dannelse af små udvalg for at lette arbejdsbyrden. I alt resulterede strategiseminaret i en række konkrete initiativer og tiltag, der sigter mod at styrke Danske Landskabsarkitekters position og relevans i de kommende år.

Fagdommerpanelet

Der har været bud efter Danske Landskabsarkitekters fagdommerpanel to gange i løbet af 2023. Dels til at pege på egnede kandidater til DTU Campus Services Arkitekturråd samt kandidater til en traditionel arkitektkonkurrence.

Nyt optag af studentermedlemmer

Vi har i foreningen budt velkommen til over 30 nye landskabsarkitekter fra uddannelserne. I år har Aarhus genoprettet deres kandidat i Landskabsarkitektur, og vi håber, med vores øget indsats på arrangementer i det østlige Danmark, også at kunne byde så mange af dem som muligt med ind i vores fællesskab. Vi har fortsat vores samarbejde med Graphisoft, hvor vi har tilbudt kurser i BIM for studerende og nyuddannede. Herudover har vi afholdt mindre arrangementer på tegnestuer, som vi håber at have mange flere af i det kommende år. Dette for at styrke forbindelsen mellem vores studenter- og menige medlemmer.

2.0 BESTYRELSENS BERETNING 2023/24

DL med i UIA World Congress 2023 i København / Architecture in Common – Leave No One Behind

Danske Landskabsarkitekter tog initiativ til en tværdisciplinær designworkshop og konkurrence for studerende med afsæt i København som UNESCO arkitekturhovedstad (2023) og UIA World Congress of Architects Copenhagen i Bella Centeret. Dette var i samarbejde med Københavns Universitet samt NEXT, Ørestad Innovation City Copenhagen, Arkitektskolen på Det Kongelige Akademi, UIA World Congress of Architects og Københavns Kommune.

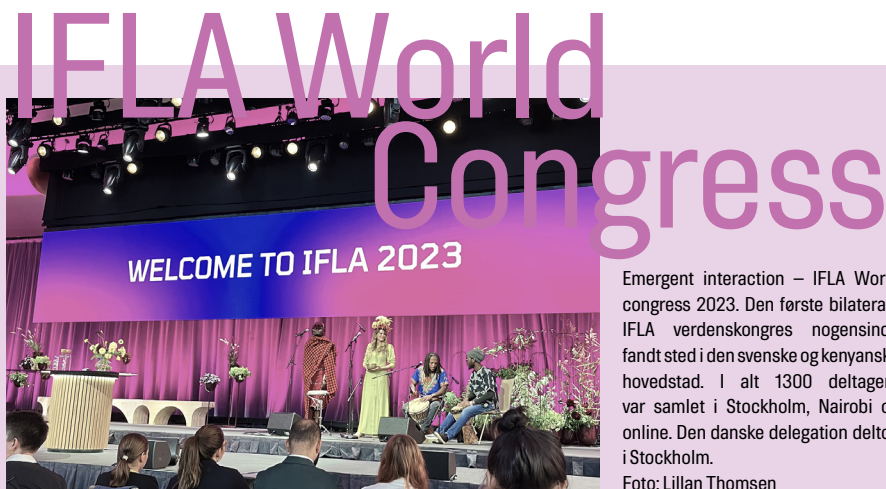
Dette førte til i en tværfaglig konkurrence, hvor 90 studerende inden for arkitektur, etnologi, landskabsarkitektur og tømrer/snedker elever i tværfaglige teams udarbejde wayfindingstrategi.

Den 30. juni 2023 indviede snedker-, arkitekt- og landskabsarkitektstuderende Architecture in Common – et wayfinding-projekt, der viste de mange tusinde deltagere på UIA verdenskongressen vej til Bella Center. Projektet skulle blandt andet demonstrere, hvordan aktiv stillingtagen til wayfinding i byens rum kan skabe oplevelser, der intuitivt leder os på rette vej.

Tidsskriftet Landskab

Foreningens tidsskrift Landskab står igen i år stærkt, som en af foreningens flagskibe. En nærmere beretning fra Redaktionsudvalget kan findes andetsteds.

Fra Bestyrelsens side skal der blot nævnes, at vi nyder det gode arbejde både redaktør og redaktionsudvalget ligger. Vi glædes over det flotte resultat og det velsmurte "maskinerum".

Emergent interaction – IFLA World congress 2023. Den første bilaterale IFLA verdenskongres nogensinde fandt sted i den svenske og kenyanske hovedstad. I alt 1300 deltagere var samlet i Stockholm, Nairobi og online. Den danske delegation deltog i Stockholm.

Foto: Lillian Thomsen

2.0 BESTYRELSENS BERETNING 2023/24

Nordiske og internationale relationer

Nordisk møde

Gæstfrie Island var i 2023 vært ved et frugtbart Nordisk Møde, hvor de nordiske lande samlede i Reykjavik for at vidensdele og koordinere det internationale samarbejde for hhv. IFLA Europe og IFLA World. Den islandske landskabsarkitektforening FILA havde efterfølgende arrangeret en bustur ud i det smukke vulkanlandskab for den nordiske delegation. Fra DL deltog Elzélina Van Melle, Martin Hedevang Andersen og Lillan Thomsen.

IFLA World Council & Congress

Se beretning andetsteds i Kureren.

IFLA Europe generalforsamling

Se i beretning andetsteds i Kureren.

Arrangementer

Høstdebat Forestillinger om fremtidens

Det topaktuelle tema for årets høstdebat var "Fremtidens Kystlandskaber". Programmet bestod af en perlerække af spændende oplægsholder med hver deres take på emnet. Det veloplagte debatpanel bestod af lektor Ole Fryd, KU, associeret professor ved KU Hans Henrik Bruun, partner ved Arki_Lab Jeanette Frisk, Hanna Rehling, planchef ved Dragør Kommune og arkitekt Sofie Yde fra Schønher. Anna Aslaug Lund styrede den efterfølgende debat med kyndig hånd som årets moderator. Aftenen blev elegant afsluttet med en følsom og poetisk oplæsning af forfatter Raket Haslund-Gjerrild. Der var fuldt hus ved arrangementet som i år afholdt i helt nye rammer på Dansk Arkitektur Center. Et format vi helt sikkert gerne vil gentage.

Strategiseminar

DL bestyrelse tilbragte en dag i det 269 år gamle Kanalhuset på Christianshavn. På strategiseminarret blev der ikke kun kigget et år fremad, men lagt en vision for udarbejdelse af en 5-års strategi med fokus på foreningens værdier, medlemsarrangementer, kursusaktivitet og økonomi.

Foto: Lillan Thomsen

2.0 BESTYRELSENS BERETNING 2023/24

HVAD VED JEG arrangementer

Fortsatte i 2023 med et enkelt arrangement hvor Ulrik Kuggas og Pawel Lange viste medlemmer rundt i Schønherrns prisbelønnede projekt Karens Minde Aksen.

Vi fortsætter gerne dette format, hvor det er jer medlemmer der byder ind, med lige det der netop nu optager jer. I får selv ansvaret for arrangementet, så sørger Danske Landskabsarkitekters sekretariat for annoncering og tilmelding.

Rundvisning og oplæg i Odense

I samarbejde med FAOD, DM/JA tog vi tog hul på solbeskinnet septemberdag, da turen gik til den smukke H.C. Andersens have i Odense. Her stod de mange græsser i haverummene smukt med duvede aks og bød os velkommen. MASU Planning gav oplæg om projektets tilblivelse.

Generalforsamlingen i marts 2023 begynde traditionen tro med en gæsteforelæsning. Eller faktisk en gæstesamtale mellem Anne-Mette Boye, stadsarkitekt i Aarhus, Niels Bjørn, urbanist og podcaster og de tilhørende. Temaet var den blå-grønne trivsel og samtalen tog sit udspring i minderne om barndommens landskaber. Arrangementet blev afholdt i Akademitårnet på Frederiksberg. Fotos: øverst; Emilia Hauge, nederst; Maria Henriette Sørensen

General- forsamling

2.0 BESTYRELSENS BERETNING 2023/24

LCA Workshop

Torsdag den 11. maj blev der afholdt en spændende heldags-workshop om Livscyklusvurdering (LCA) i landskabet, arrangeret af Danske Landskabsarkitekter i samarbejde med GRAPHISOFT Center Danmark. Formålet med arrangementet var at udforske og udvikle metoder til at beregne LCA for landskabsprojekter.

Med den obligatoriske indførelse af LCA for nyt byggeri ved årsskiftet, var der en øget opmærksomhed på behovet for at dokumentere klimaaftrykket af projekter, herunder også i landskabsarkitekturen. Dette synspunkt blev understreget af Danske Landskabsarkitekter, som mener, at for at nå vores klimamål er det nødvendigt at inkludere klimaaftrykket af landskabsprojekter gennem LCA-beregninger.

Selvom dette område er relativt nyt inden for landskabsarkitekturen, viste workshoppen en stigende interesse blandt både medlemmer af Danske Landskabsarkitekter og andre landskabsarkitektfirmaer. Deltagerne blev inviteret til at bidrage til udviklingen af metoder til at beregne LCA for landskabsprojekter, og der blev diskuteret spørgsmål som, hvordan man inkluderer forskellige elementer såsom træers CO₂-lagring og genanvendte materials klimaaftryk.

Programmet for dagen omfattede informative oplæg, herunder en præsentation af LCA i bygningsreglementet og en introduktion til DesignLCA og BIM-baserede LCA-beregninger. Derudover var der en workshop-session, hvor deltagerne havde mulighed for at diskutere, hvordan kravene til LCA på landskabsprojekter bør formuleres.

Alt i alt blev workshoppen en værdifuld mulighed for deltagere at bidrage til udviklingen af en sammenlignelig metodik til LCA for landskabsprojekter på tværs af forskellige typer og størrelser. Arrangementet sluttede med en opsamling og ideer til det videre forløb, hvor deltagerne blev opfordret til at fortsætte dialogen om dette vigtige emne.

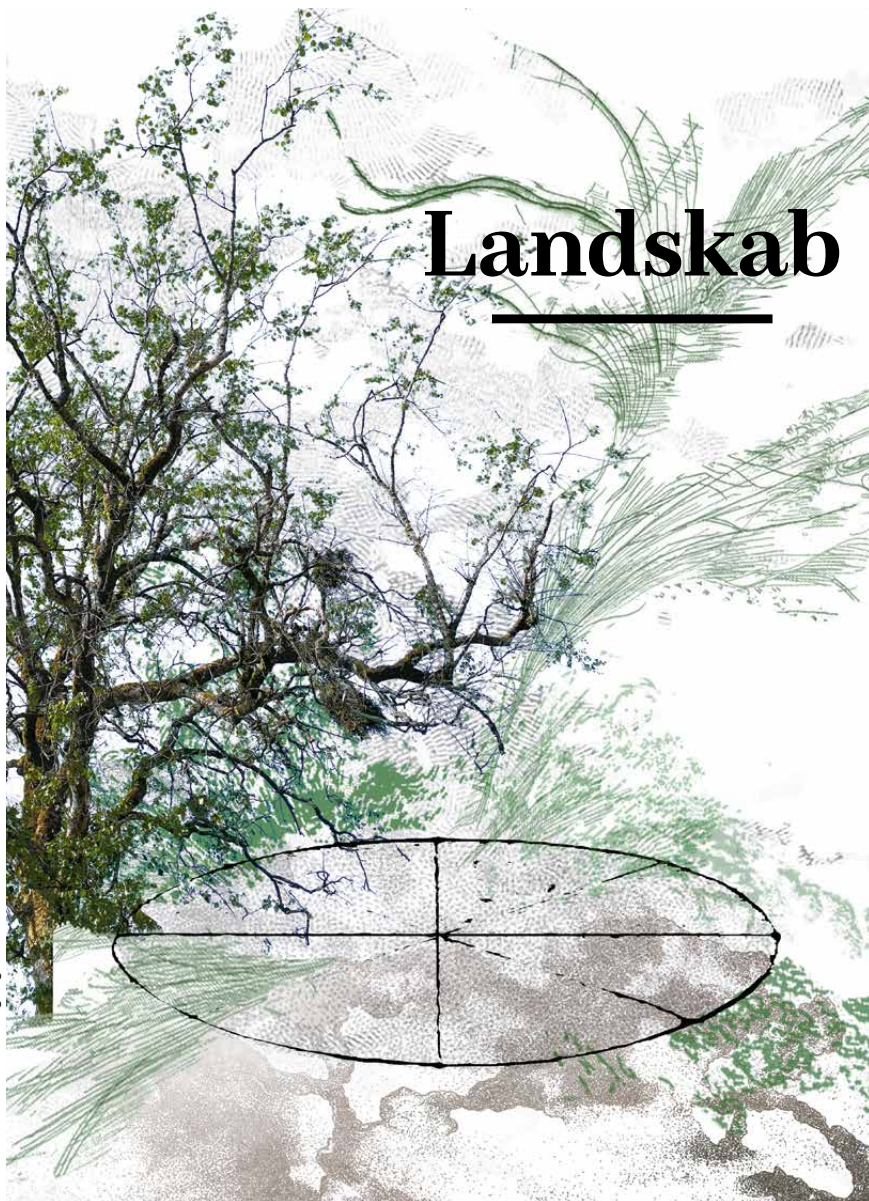
Klimaseminar

Seminarets formål var at udforske centrale spørgsmål og opgaver i landskabets grønne omstilling og give stemme til dem, der allerede har erfaring inden for området. Fra velkomsttalen til det afsluttende diskussionspanel var der fokus på at identificere og adressere nøgleaspekter af landskabets rolle i byggeriets bæredygtige udvikling.

Martin Hedevang Andersen, forperson for Danske Landskabsarkitekters Livscyklusanalyser, indledte seminaret med at fremhæve vigtigheden af landskabets bidrag til CO₂-reduktion og bæredygtigt design. Deltagerne blev præsenteret for en række oplæg fra eksperter på området, der spændte over emner som livscyklusanalyser af landskaber, CO₂-lagring i jord og planter samt aktuelle tendenser inden for landskabsarkitektur i Europa.

Karen Marie Fisker Langkjer fra LYTT og Micki Aaen fra Aaen Engineering delte deres viden om livscyklusanalyser og hvordan disse kan integreres som designparametre i de tidlige faser af landskabsprojekter. Professor Per Gundersen fra Københavns Universitet gav indblik i CO₂-lagring i jord og plantedele, mens lektor Torben Dam præsenterede aktuelle tendenser inden for landskabsarkitektur i Europa.

Nr. 1–2023 Årgang 104 TEMÅ: De nordiske skove I

Foreningens smukke tidsskrift Landskab står stærkt som et af foreningens flagskibe med redaktør Christina Capetillo ved roret. Her forsidefoto af et af årets otte udgivelser - Landskab nr. 1/2023 under temaet "De nordiske skove". Illustration af Louise Røhr.

2.0 BESTYRELSENS BERETNING 2023/24

Et af de centrale spørgsmål, der blev rejst under seminaret, var, hvor lidt kan vi nøjes med, og hvor meget er nok? Jakob Sandell Sørensen fra Schønherr udforskede det uforløste potentiale i landskabsarkitekturen og opfordrede til at overveje, hvordan vi bedst udnytter landskabets ressourcer og muligheder for at fremme bæredygtighed.

Seminaret blev afsluttet med en livlig diskussion og refleksion over, hvordan man bedst kan føre landskabets grønne omstilling ud i livet. Blandt de fremmødte var der enighed om, at der er behov for en fælles indsats på tværs af sektorer for at opnå landskabets fulde grønne potentiale.

Klimaseminaret var en vigtig milepæl i arbejdet med at integrere landskabets bæredygtige principper i byggeriet, og det satte gang i en inspirerende dialog omkring fremtidens muligheder og udfordringer for landskabsarkitekturen.

Østergro og klimakvarter

I juni inviterede DL på rundvisning på Danmarks første taghaver ØsterGro på toppen af et tidligere bilauktionshus samt rundtur i Københavns første klimatilpassede bydel på Østerbro. Vi startede på ØsterGRO, hvor Steffen fra fortalte om tagfarmen og bylandbruget, som startede i 2014, da man gik i gang med klimaprojekterne på Østerbro. Derefter gav Mag. Art. i kunsthistorie og filosofi Frederik Lindskov os en rundtur i Klimakvarter Østerbro, og fortalte om projekterne på Tåsinge Plads, Kildevældsparken, Bryggervangen, en gårdhave i Askøgade, og vi sluttede med en forfriskning på en cafe Skt. Kjelds Plads.

Folkemøde på Bornholm

Danske Landskabsarkitekter deltog for første gang på Folkemøde Bornholm 2023 i nyt partnerskab med Det Kongelige Akademi, idVerde, Malmos Landskaber, Landskabsrådet, Danske Anlægsgartnere og Green Cities - sammen blev vi Nature Base. Nature Base tog base på det smukke træskib Esther Jensen, der lå til kaj yderst på Allinge Havn som en smuk og fin scenografi til vores faglige og professionelle vinkel på forsvarligt at forvalte fremtidens blå og grønne landskaber. DL fortsætter samarbejdet i 2024.

Landskabsprisen 2023

DL er sammen med kommunikationsrådgiver Pawel Lange sekretariat for prisen, som uddeles hvert andet år i samarbejde med Danske Arkitektvirksomheder og Park & Naturforvalterne. Vinder blev i 2023 H.C. Andersens Have i Odense af MASU Planning. Det bliver lagt et stort arbejde i at projektet forløber godt, og prisen har efterhånden opnået stor anerkendelse og prestige. Se beretning andetsteds i Kureren.

Arrangementer i Aarhus

Temadag Forest urbanisme

Der var flot opbakning med 80 tilmeldte og et ikke nærmere kendt antal studerende i salen, da temadagen Forest urbanisme blev afholdt i efteråret på Arkitektskolen Aarhus med oplæg af bl.a. Anne Mette Boye, stadsarkitekt Aarhus Kommune og Roland Gustavsson, professor emeritus i planteanvendelse, Sveriges Lantbruksuniversitet, Alnarp.

2.0 BESTYRELSENS BERETNING 2023/24

Den store interesse for arrangementet afspejler klart et behov for at drøfte skoven og skovrejsning. Emnet er i fokus politisk, i samfundet, i landskabet, og ikke mindst i byudviklingen. Det blev en inspirerende og lærerig dag, hvor landskabsarkitekter og planlæggere bl.a. delte erfaringer om hvordan byudvikling og skovrejsning kan berige hinanden i smukke, grønne udviklingsbælter. Bussen var fuldt booket ved eftermiddagens ekskursion, hvor Peter Søgaard og Anders Busse Nielsen var guider til besøg på to skovrejsningsprojekter True Skov og Hasselager Vildskov.

Temadagen var en fortsættelse af Danske Landskabsarkitekters fokus på nordiske skove i årets to første temanumre af Landskab og samtidig en fejring af den nye bog Woods go Urban.

Faglig fest i Aarhus

Omkring 100 landskabsarkitekter fra både kommuner, private firmaer og skolerne mødes i januar 2024 til et netværksarrangement, med god mad, gode drinks, en kort introduktion til DL og de kommende arrangementer med bl.a. forelæsninger, biodiversitetskursus, generalforsamling, høstdebat mv. Herefter var der ikke mindre en 6 korte faglige oplæg i et Pecha Kucha format, der sætter tempoet højt. Flere meldte sig undervejs som oplægsholdere til næste arrangement, flere meldte sig til de kommende netværksarrangementer (mentor-netværk og senior-netværk) og der blev generelt udtrykt en stor tilfredshed og et stort ønske om at gentage arrangementet. Arrangementet var for både medlemmer og ikke-medlemmer.

Udvikling af kurser og studieture

I året løb har bestyrelsen arbejdet forskellige muligheder for udvikling af kurser specielt rettet mod vores medlemmer. Vi oplever, at det er noget som medlemmerne efterspørger, og kurserne, som bliver udbudt eksklusivt for MDL'ere, viser også, at foreningen får nye medlemmer.

Green Cities

Det danske projekt Basecamp Lyngby af Kragh & Berglund Landskabsarkitekter blev dette års vinder af Green Cities Europe Award. I alt 13 projekter fra lige så mange EU-lande deltog i konkurrencen. Fra venstre David Klubien, projektchef, Basecamp Student, Christian Restorff-Liliegren og Jonas P. Berglund, Kragh & Berglund Landskabsarkitekter og Henk Raaijmakers, præsident, European Nurserystock Association. Foto: Green Cities.

2.0 BESTYRELSENS BERETNING 2023/24

Biodiversitet i praksis

2023 bød på Danske Landskabsarkitekters første efteruddannelseskursus om biodiversitet i praksis. Det skulle vise sig, at der tilsyneladende var en sult efter emnet blandt medlemmerne, for første kursus blev udsolgt på halvanden time! Og da navnene på ventelisten blev talt sammen, var der nok til at udbyde endnu et kursus. Således havde vi 60 medlemmer på besøg på det hyggelige Molslaboratorie i Nationalpark Mols Bjerge til et todages turboforløb om natur og biodiversitet. Søvn blev der ikke meget af. Dagene bød på stærke faglige oplæg fra et top-hold af undervisere - bl.a. biologerne Morten DD Hansen og Rasmus Ejrnæs, nogle af tidens mest markante stemmer indenfor natur og biodiversitet - biologitimer og hands on-oplevelser i Molslaboratoriets smukke, varierede natur. I bakkerne og i kursussalen blev vi fortryllet, inspireret og klædt på ift. at arbejde med natur og biodiversitet og skabe bedre vilkår for insekter, padder, krybdyr, fugle, smådyr og planter - også i byerne. I skrivende stund er version 2.0 af kurset netop lagt op - det blev udsolgt på en dag! Vi glæder os over medlemmernes interesse i at arbejde for at skabe flere levesteder for flere arter i byerne.

Forårsnatur-tur til Mols Bjerge og Glatved Strand

En tidlig morgen sidst i april drog 44 medlemmer og venner af Danske Landskabsarkitekter mod Djursland og Mols Bjerge. Her besøgte vi to vidunderlige naturlokaliteter, Molslaboratoriet og Glatved Strand og så og hørte om pleje af nedlagte kalkgrave, hvad store helårsgræssende dyr kan betyde for et landskabs artsrigdom, opret eller var det nikkende kobjælde (vi glemte at undersøge, om stænglerne var hule), blomstrende slåenbuske en masse (suk), hulkravet kodrivere og violer, bl.a. den lille, fine engviol på Sletten på Molslab, og alt muligt andet dejligt i det smukke forårslandskab - som det fineste nyfødte føl og verdens mindste lille ildfugl, der sad og varmede sig på en dejlig plet med bar jord. Vi sluttede på en varm skråning, hvor vi lige kunne nå at hilse på et hold af Molslaboratoriets mariehøneedderkop-hanner, der var ude at promenerer mellem rosetterne, før bussen kom rullende på grusvejen, og vi blev nødt til at tage afsted. Stemning i bussen på vej hjem: 44 x smil.

Energilandskab

Siden Danske Landskabsarkitekters "10 dogmer for fremtidens solcelleanlæg" sidste år fik opbakning og tilslutning fra vores nordiske søsterorganisationer, er emnet vedvarende energiproduktion i landskaber blevet et internationalt samarbejde. I 2023 var DL således vært, da ni landskabsarkitektforeninger afholdt workshop og ekskursion om energilandskaber. Workshoppen var en fortsættelse fra det nordiske møde i 2022 i Helsinki og blev støttet af IFLA Europe. Foto: Elzélina Van Melle.

2.0 BESTYRELSENS BERETNING 2023/24

ArchiCAD kursus i samarbejde med Graphisoft Center Danmark

Som led i bestyrelsens ønske om at styrke kontakten til uddannelserne og hjælpe nyuddannede godt ind i arbejdslivet påbegyndte vi i 2022 samarbejde med Graphisoft Center Danmark om ArchiCAD kursus for studerende, nyuddannede og ledige. Der blev afholdt 2 udsolgte kurser i 2023. Og vi fortsætter samarbejdet i 2024 med endnu to kurser Kurserne, som er gratis, er utrolig populære.

Kursus i regnvandshåndtering og SCALGO Live

I samarbejde med SCALGO inviterede Danske Landskabsarkitekter medlemmerne på et todages kursus i regnvandshåndtering og SCALGO Live. Kurset, som var udbudt til en lav pris – og lige akkurat omkostningsneutralt for DL - blev hurtigt udsolgt. Sara Lerer, hydrologiansvarlig ved SCALGO, Ph.d. i LAR og klimatilpasning var underviser på kurset som blev afholdt i Akademikerhuset. Vi evaluerer sammen med SCALGO hvorvidt, det er et kursus som skal gentages.

Kommunikation og Debat

Medlemsportrætter på www.landskabsarkitekter.dk

I løbet af 2023 har vi kunne udgive et medlemsinterview samt hele seks portrætter hvor nyuddannede medlemmer har præsenteret deres speciale. Det er spændende at se hvilke emner som optager de unge landskabsarkitekter.

Nyhedsbreve

Vi har i 2023 udgivet 45 nyhedsbreve med nyt fra foreningen og hvad som rør sig inden for faget. Ugebladet har over 2100 abonnementer og kommer dermed bredt ud – også udenfor medlemskredsen. Vi er i gang med at få implementeret et modul som kan bringe annoncer som top- og bundbanner. Til dette er vi i dialog med DGMedia som også står for annoncering i tidsskriftet Landskab. Dette gør vi for at udvikle foreningens økonomi og give os flere muskler.

SoMe

Sekretariatet bruger vedvarende kræfter i regelmæssige opdateringer på SoMe. På Facebook er følgerskaren dog stagneret med 3400 følgere, men følgere på foreningens LinkedIn profil er nu oppe på 3700. En tilgang på 500 følgere på blot et enkelt år. På Instagram fortsætter tilgangen også, og vi har i skrivende stund fået 700 flere følgere og har rundet 12.200 følgere. En gang om måneden er der insta-medlems-take-over hvilket skaber synlighed for vores medlemmer, både nationalt og internationalt.

YouTube / Streaming

Vi har det forgangne år fravalgt at bruge midler til at producere video men i stedet brugt kræfterne på at streame samtalen om den blågrønne trivsel med Aarhus stadsarkitekt Anne Mette Boye og Niels Bjørn, urbanist, ph.d. i urban kompleksitet samt den velbesøgte Høstdebat.

Høringssvar

DL har i tæt samarbejde med Tænketanken indsendt 3 høringssvar; Fredning af Måneporten, fredningsophævelse af lindetræer på herregården Albæk og i januar 2024 blev nyt høringssvar indsendt på Aarhus Universitetspark efter det tidligere blev

2.0 BESTYRELSENS BERETNING 2023/24

annulleret. Der bliver lagt et stort arbejde i de vigtige høringssvar, og vi er taknemlige for Tænk tankens indsats. Se beretning andetsteds i Kurieren.

Møde om universelt design

Danske Landskabsarkitekter samledes til et møde med handicapaktivisterne Cath Mathilde Borch Jensen og Helga Mark for at drøfte, hvordan landskabsarkitekter kunne bidrage til bedre tilgængelighed og universelt design. Efter en givende diskussion blev der indgået en uformel aftale om at støtte hinanden ved arrangementer, debatter og høringssvar. Der blev også aftalt at dele relevante nyheder og arrangementer samt skrive et fælles debatindlæg om tilgængelighed og universelt design rettet mod den 'Ny nationale arkitekturpolitik'. Desuden er der bragt en artikel i Danske Landskabsarkitekters nyhedsbrev om Dansk Handicap Forbunds tilbud om gratis rådgivning. Begge parter ser frem til at fortsætte dialogen i det kommende år med det formål at skabe mere inkluderende miljøer.

Internt foreningsarbejde og økonomi

Bestyrelsesmøder

Der er afholdt 7 møder – 2 udelukkende online. Vi mødes fysisk bl.a. til årets strategi-seminar i København og i sensommeren rykkede vi mødelokalet til Have og Landskab messen i Slagelse og i februar blev bestyrelsesårets sidste møde afholdt i Aarhus. Vi fortsætter med både fysiske og online møder, så det bliver mindre tidskrævende at rejse til møderne fra fx Jylland.

Antal medlemmer

Status på medlemstal er pr. 1. januar 2023 i alt 823 medlemmer: Ordinære: 471 - Ledige: 21 - Sambo: 19 - Nyuddannede: 36 - Pensionister: 56 - Studerende: 217 - Æresmedlemmer: 3. Medlemstallet er samlet set steget med 44 siden 1. januar 2023, hvilket primært kan aflæses i en stigning af ordinære medlemmer. I år har der glædeligt været mindre bevægelse i ind og udmeldelser, og samlet set har 73 meldt ud af foreningen.

Økonomi

Aftale med Arkitektforeningen omkring udgivelse af tidsskriftet Landskab har tidligere år genereret overskud. Men bladet har i år et mindre underskud på ca. 6000 kr. Dette skyldes primært stigende trykkeomkostninger. Vi forventer dog at vende udviklingen igen, da der i 2023 er skiftet til et trykkeri med lavere trykke- og forsendelsesomkostninger. Regnskabet på bladet for 2023 foreligger først til april.

Regnskabet for 2023 udviser samlet et merforbrug på 179.113 kr. mod et budgetteret merforbrug på 297.914 kr. Med revisors anbefaling på en nødvendig reserve på 620.000 kr. giver foreningens egenkapital på 925.257 kr. os stadig en solid polstring til udvikling af foreningen med nye aktiviteter.

DL har pt. 26 medlemmer i sponsornetværket, som spiller en vigtig rolle for foreningens økonomi. Derfor skal vi fortsat arbejde på gøre det attraktivt at være DL's sponsor samt arbejde på at øge denne indtjening ved bl.a. at videreudvikle samarbejdet.

Høstdebat

Forestillinger om fremtidens kystlandskaber

Det topaktuelle tema for årets høstdebat var "Fremtidens Kystlandskaber". Debatpanelet bestod af lektor Ole Fryd, KU, associeret professor ved KU Hans Henrik Bruun, partner ved Arki_Lab Jeanette Frisk, Hanna Rehling, planchef ved Dragør Kommune og arkitekt Sofie Yde fra Schønherr. Anna Aslaug Lund styrede den efterfølgende debat som moderator. Aftenen blev elegant afsluttet med en følsom og poetisk oplæsning af forfatter Rakel Haslund-Gjerrild. Der var fuldt hus ved arrangementet som i år afholdt i helt nye rammer på Dansk Arkitektur Center. Fotos: Maria Henriette Sørensen & Emilia Hauge

2.0 BESTYRELSENS BERETNING 2023/24

Møde med sponsornetværket

Vi er i øjeblikket dybt engagerede i at styrke vores indsats for aktuelle dagsordener og drømmer om en fremtid, hvor vores forening spiller en central rolle i den offentlige debat og leverer stærke tilbud til vores medlemmer. Vi udforsker alle muligheder og inddrager vores sponsorer i denne rejse, idet vi søger at øge synergierne i vores allerede robuste forhold.

Et af initiativer for at nå dette mål var en åben dialog med vores sponsornetværk. Under plenumdiskussionen delte vi vigtige pointer, som nu danner grundlag for vores fortsatte arbejde. Ønsket om mere markedsdialog, uddannelse i brug af produkter, generel sparring og vidensdeling, netværksdannelse og øget materialekendskab blev alle fremhævet som centrale elementer.

Sekretariatet og bestyrelsen er nu dedikeret til at føre disse ønsker ud i livet og styrke vores samarbejde med sponsorer. Som en konsekvens af mødet er det også blevet besluttet at afholde et årligt sponsormøde, hvor vi kan fortsætte dialogen og skabe endnu mere værdi for vores samarbejde. Vi ser frem til at fortsætte denne spændende rejse sammen med jer.

Sekretariatet

Udover Lillian Thomsen ved roret som daglig leder, har vi stadig 3 uundværlige studentermedhjælper ansat. Nicky Puggaard er nyansat og tager sig af nyhedsbrev og referater. Emilia Hauge på SoMe og Maria Sørensen på medlemsservice.

OUTRO

Beretningen vidner om en dynamisk og engageret forening med en klar vision og målrettet handling. Året har været præget af dynamik, engagement og målrettet indsats, og vi ser med stor optimisme frem mod fremtiden. Vi vil fortsat styrke landskabsarkitekturfaget både nationalt og internationalt.

Det kommende år vil fortsat være præget af de samme vigtige emner og temaer. Et af hovedfokuserne vil være arbejdet med at udforme en ny arkitekturpolitik. Her vil foreningen aktivt bidrage med debatindlæg, konstruktive forslag og indspark, der kan sikre, at landskabsarkitekturen står stærkt i fremtiden.

Med en stærk opbakning fra vores medlemmer og et fortsat engagement i både faglige og samfundsmæssige spørgsmål, ser Danske Landskabsarkitekter optimistisk frem mod fremtiden. Vi er klar til at møde de kommende udfordringer med åbenhed, kreativitet og vedholdenhed, så vi kan fortsætte med at forme en bæredygtig og smuk verden gennem vores arbejde.

3.0 VIRKSOMHEDSPLAN 2024-2025

Intro

Fagets stadigt mere centrale rolle i forhold til udviklingen af byer, bomiljøer og landskaber stiller krav til vores faglighed og viden om helhed og sammenhæng, fællesskaber og gode livsmiljøer, tryghed og sikkerhed, biodiversitet, bæredygtige, cirkulære og regenerative klimaløsninger. Derfor har vi brug for stadigt at udvikle og konsolidere vores faglighed - og fortsat formidle den.

DL skal derfor:

- styrke vores fælles viden og interne videndeling
- udnytte omverdenens interesse for os - netværk, samarbejder, formidling
- levere rammer for, at vi sammen kan videreudvikle vores faglighed og kvalificere hinanden
- stille skarpt på strategisk formidling til omverdenen

Dette danner grundlag for Virksomhedsplanen 2024-25.

Formål med virksomhedsplanen

DANSKE LANDSKABSARKITEKTER's Virksomhedsplan er et principprogram for foreningens arbejde. Virksomhedsplanen skal fungere som fundament for bestyrelsens og sekretariatets arbejdsindsats i det kommende år. Virksomhedsplanen er udarbejdet af den siddende bestyrelse og beskriver de indsatsområder, der vil være i fokus det kommende år. Formålet med virksomhedsplanen er at have et strategisk og dynamisk redskab, der kan sætte rammen for bestyrelsens arbejde.

Bestyrelsen

DL's bestyrelse består af 7 medlemmer og 2 suppleanter, der alle vælges på foreningens generalforsamling. Derudover vælger studentermedlemmerne én fælles repræsentant. DL's bestyrelse varetager den overordnede fagpolitik, og har ansvar for foreningens samlede økonomi. Bestyrelsesarbejdet er frivilligt og ulønnet. Formanden modtager dog et mindre vederlag, og bestyrelsens medlemmer er fritaget for kontingent.

Sekretariatet

DL's sekretariat består af en daglig leder samt studentermedhjælpere, der er ansat af foreningen. DL finansierer desuden aflønningen af redaktøren for tidsskriftet Landskab.

Foreningens formål

Foreningen DANSKE LANDSKABSARKITEKTER er den faglige forening for landskabsarkitekter i Danmark. Foreningens formål er at fremme og højne kvaliteten af landskabsarkitekturen som grundlag for udformningen af det samlede fysiske miljø.

Med venlig hilsen

Foreningen DANSKE LANDSKABSARKITEKTER's bestyrelse / marts 2024

3.0 INDSATSOMRÅDER 2024-2025

Indsatsområde 1 – KOMMUNIKATION

Udadtil vil DL arbejde for at dække behovet for at formidle landskabsarkitekturens samfundsnyttige værdi og landskabsarkitektens stadigt stigende indflydelse. Indadtil vil DL arbejde for at dække medlemmernes interesse for faglige begivenheder og behov for faglig videndeling. Det vil ske ved at:

1. være synlige i den offentlige debat henvendt til almenheden, samarbejdspartnere, politikere og øvrige beslutningstagere, bygherrer og brugere.
2. at kommunikere både til og med medlemmer og til og med fagfæller inkl. de nordiske kollegaer med formidling af nyheder om dansk landskabsarkitektur, dansk by- og landskabsudvikling samt aktuel fagpolitik.
3. udvikle og vedligeholde et voksende kursustilbud til gavn for foreningens medlemmer.

Gæstfrie Island var i 2023 vært ved et frugtbart Nordisk Møde, hvor de nordiske lande samlede i Reykjavik for at vidensdele og koordinere det internationale samarbejde for hhv. IFLA Europe og IFLA World.

Foto: Delegationen af Nordiske repræsentanter fra venstre bagerst: Daniel Jakobsson, (IS), Anne-Kari Hetterud (N), Johan Folkesson, Tobias Olsson (S), Ómar Ingpórsson (IS), Martin Hedevang Andersen (DK), Varpu Mikola (FIN). Forest fra venstre: Elzélina Van Melle (DK), Marit Hovi (N), Lillian Thomsen (DK), Frida Edvarðsdóttir (IS), Åsa Bexelius (S), Nita Miinalainen og Säde Palmu (FIN).

3.0 INDSATSSOMRÅDER 2024-2025

Indsatsområde 2 – NETVÆRK OG PARTNERSKABER

Udadtil vil DL fortsætte samarbejdet relevante foreninger og andre aktører, der understøtter vores interesser og faglighed. DL vil samtidig søge opmærksomhed hos beslutningstagere som politikere og bygherrer. Indadtil skal DL sikre attraktive muligheder for, at medlemmerne kan netværke på tværs af alder, arbejdsplads og specialisering. Det gør vi ved at:

1. indgå tværfaglige samarbejder om fælles mål, fælles arrangementer, om formidling af faglige holdninger i offentligheden og til beslutningstagere, så vi sammen bringer faget, uddannelsen og selve landskabsarkitekturen på dagsordenen.
2. aktiviteter for medlemmerne som henvender sig så bredt som muligt både geografisk og tematisk, til yngre medlemmer som studerende og nyuddannede fra alle relevante uddannelsesinstitutioner og til erfarne medlemmer.
3. fortsætte arbejdet med medlemspleje - både fastholdelse og tiltrækning af nye medlemmer inklusiv de studerende samt fortsætte arbejdet med sponsopleje.

Folkemøde

DL deltog for første gang på Folkemøde Bornholm 2023 i nyt partnerskab med bl.a. idverde, Malmos Landskaber, Danske Anlægsgartnere og Green Cities. Foto: Nature Base scenen ved DL's debat om Danmarks fremtidige blå og grønne energilandskaber. Debatpanelet fra venstre: direktør Lillian Rasch Madsen, Bornholms Regionskommune, konst. CEO Søren Møller Christensen, Baltic Energy Island, MDL Susanne Renée Grunkin, kreativ leder, Arkitema og MDL Rikke Juul Gram, partner Schönherr. Moderator på debatten DL's bestyrelsesmedlem Lise Thorsen. Fotograf: Astrid Maria Rasmussen.

I maj blev der afholdt en heldags-workshop om Livscyklusvurdering (LCA) i landskabet, arrangeret af DL i samarbejde med GRAPHISOFT Center Danmark. Formålet med arrangementet var at udforske og udvikle metoder til at beregne LCA for landskabsprojekter. Foto: GRAPHISOFT Center Danmark.

LCA workshop

Indsatsområde 3 – ØGET OPMÆRKSOMHED PÅ BÆREDYGTIG LANDSKABSARKITEKTUR

Klimakrisen, biodiversitetskrisen og ulighedskrisen er indbyrdes forbundne og udgør nogle af de mest presse-rende udfordringer, som vi som samfund står overfor. Landskabsarkitekturen står centralt i løsningerne, hvilket DL vil sætte fokus på i det kommende år.

1. Klimakrisen konsekvenser har allerede skabt et behov for tilpasning af landskabet. Samtidig skal vores virke også sikre at konsekvenserne ikke eskaleres yderligere. Temaer som klimatilpasning, CO2 reduktion, livscyklusanalyse, cirkulation, regenerations etc. vil være i fokus.
2. Biodiversitetskrisen skal håndteres på forskellige måder og i forskellig skala. Fra den nære by-natur til det åbne lands vider. Fokus vil være på temaer som bynatur, skovrejsning, arealfordeling, genetisk mangfoldighed, blå biodiversitet, etc.
3. Ulighedskrisen skal give anledning til udvikling af metoder til at skabe inklusive rum, der tager højde for mangfoldighed og forskellige perspektiver. Her vil fokus være på social retfærdighed, universielt design, sundhedsmæssig ulighed, bred repræsentation, mv.

DL vil arbejde for at udvikle og indarbejde metoder, principper og formidling af omtalte kriser i kommunikation, arrangementer, kurser, mv. Dette skal ske på tværs af skala, sektorer og generationer. Fokus skal være på både den enkelte krise samt deres indbyrdes påvirkning.

4.0 ØKONOMI

4.1 Årsregnskab

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

Til generalforsamlingen i Danske Landskabsarkitekter

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Danske Landskabsarkitekter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2023, der omfatter resultatopgørelse, balance og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven og foreningens vedtægter.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2023 samt af resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2023 i overensstemmelse med årsregnskabsloven og foreningens vedtægter.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af selskabet i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisors etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

4.0 ØKONOMI

Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af selskabets interne kontrol.

Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.

Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at selskabet ikke længere kan fortsætte driften.

Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

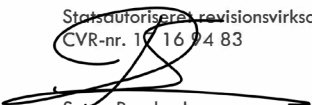
Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation. Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

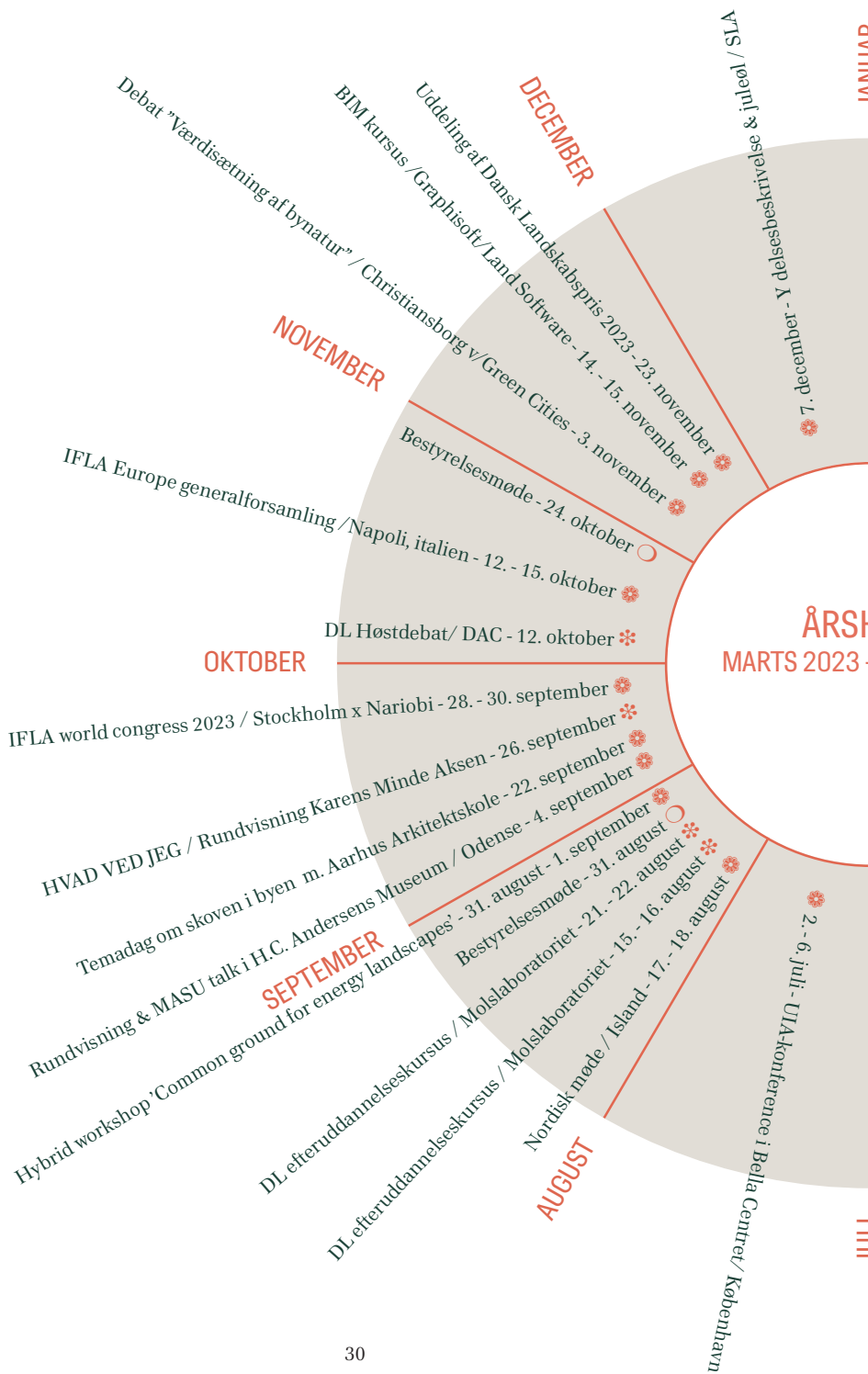
Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Næstved, den 22. februar 2024

Statsautoriseret revisionsvirksomhed Revsbæk Revision
CVR-nr. 16 16 44 83

Søren Revsbæk
Statsautoriseret revisor
MNE-nr. 12470

JANUAR

○ 9. januar - Bestyrelsesmøde

* 26. januar - Faglig Fest for landskabsarkitekter / Aarhus

FEBRUAR

○ 22. februar - Bestyrelsesmøde

* 28. - 29. februar - Kursus i regnvandshåndtering og Scalgo Live / Frederiksberg

MARTS

* 22. marts - Generalforsamling og festforelæsning

JUL

MARTS 2024

* 13. - 17. marts - Workshop mv. UIA studenterkonference

* 24. marts - optakt til GF/ Samtale om den blågrønne trivsel/ Frederiksberg

* 24. marts - Generalforsamling 2023 / Frederiksberg

APRIL

○ 13. april - Bestyrelsesmøde

* 18. - 19. april - BIM for landskabsarkitekter/Kursus for studerende og nyuddannede

* 27. april - Forårs-felttur til Mols Bjerge

MAJ

* 1. maj - 1. Maj for Arkitekter / CAFx

* 11. maj - LCA Workshop / Frederiksberg

* 22. maj - Klimaseminar KU/DL

JUNI

○ 5. juni - Bestyrelsesmøde

* 7. juni - Rundvisning på ØsterGRØ & Klimakvarter Østerbro

* 13. juni - Folkemøde på Bornholm n/ Malneses's

* 15. - 17. juni - Folkemøde på Bornholm n/ Malneses's

* 26. - 30. juni - UIA-studenterkonkurrence Wayfinding

○ Bestyrelsen

* DL samarbejde

* DL arrangementer

**RESULTATOPGØRELSE FOR TIDEN:
1. JANUAR - 31. DECEMBER 2023**

	Kr.	Budget 2023	2022
Kontingenter:			
DL kontingentindtægt	1.028.057	1.012.222	999.852
Kontingenter i alt	<u>1.028.057</u>	<u>1.012.222</u>	<u>999.852</u>
Landskab:			
Salg via kontingent	644.829	637.627	630.952
Honorarer og oversættelser	-48.603	-50.000	-50.000
Studietur indtægt	50.725	0	50.000
Studietur udgift	-51.185	0	-50.000
Studietur ubrugte fondsmidler retur	0	0	0
Udviklingspulje	-8.841	-15.800	-4.200
Landskab i alt	<u>586.925</u>	<u>571.827</u>	<u>576.752</u>
Sponsorer			
Indtægter	242.500	200.000	221.667
Mødeudgifter	-1.356	-1.000	0
I alt	<u>241.144</u>	<u>199.000</u>	<u>221.667</u>
Salg af ydelser:			
Salg af diverse ydelser (herunder annoncer)	43.000	60.000	79.500
I alt	<u>43.000</u>	<u>60.000</u>	<u>79.500</u>
Kursusvirksomhed:			
Indtægt	276.383	0	0
Udgift	-245.223	-10.000	-2.812
I alt	<u>31.160</u>	<u>-10.000</u>	<u>-2.812</u>
Projekter:			
Dansk Landskabspris indtægter	152.115	0	0
Dansk Landskabspris udgifter	-167.806	-30.000	0
Dansk Landskabspris, hensættelse	0	0	0
Arrangementer	-78.463	-30.000	-8.344
Arrangementer (indtægt)	52.060	0	0
Høstarrangement, udgifter	-87.790	-55.000	-76.240
Høstarrangement, indtægt	17.700	30.000	2.749
Tilskud bogprojekt	0	0	0
Bogprojekt bidrag	0	0	0
Opdatering WEB	-7.500	-20.000	-2.500
DL bidrag til Green Cities	-10.000	-10.000	-10.000
Folkemøde	-6.760	-20.000	0
Opdatering hjemmeside	0	0	0
Udvikling kompetencer	0	-20.000	0
UIA Studenterkonkurrence	0	-10.000	0
I alt	<u>-136.444</u>	<u>-165.000</u>	<u>-94.335</u>

	Kr.	Budget 2023	2022
IFLA:			
Medlemskontingent(ind)	55.979	51.469	54.870
Rejser og repræsentation	-6.208	-5.000	0
Kontingent	-30.074	-29.000	-29.844
I alt	<u>19.697</u>	<u>17.469</u>	<u>25.026</u>
IFLA EUROPE:			
Medlemskontingent	37.181	34.313	36.581
Rejser og repræsentation	-4.110	-5.000	-9.528
IFLA Europe udlæg retur	0	0	3.604
Kontingent	-30.074	-29.000	-29.844
I alt	<u>2.997</u>	<u>313</u>	<u>812</u>
Nordisk Styrelsesmøde:			
Rejser og repræsentation	-21.863	-12.000	-24.969
Nordisk sekretariat	0	0	0
I alt	<u>-21.863</u>	<u>-12.000</u>	<u>-24.969</u>
Øvrige kontingenter:			
Fonden for Træer og Miljø	0	-350	0
Nordisk Vejteknisk Forbund	-1.650	-1.650	-1.650
Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse	0	-1.700	-1.700
Dansk Legeplads Selskab	0	0	0
Medlemskab Havehistorisk Selskab	-800	-750	-800
I alt	<u>-2.450</u>	<u>-4.450</u>	<u>-4.150</u>
Lønninger:			
Udbetalt løn (budgettal er incl pension)	-1.013.130	-1.235.869	-996.574
Udbetalt B-indkomst (honorar)	-7.000	0	-37.500
Pension	-139.549	0	-136.075
Frokostordning, beskatning	11.508	4.800	4.800
ATP og sociale sikringer	-6.153	0	-6.059
Financieringsbidrag, AER, AES mv.	-9.383	-7.000	-10.490
Regulering feriepenge	-37.592	-7.300	0
I alt	<u>-1.201.299</u>	<u>-1.245.369</u>	<u>-1.181.898</u>
Sekretariat:			
Frokostordning, egenbetaling	-28.861	-21.200	-21.447
Forsikring	-16.303	-20.000	-21.469
Pensionsbidrag	0	0	-2.437
Markedsføring	-20.792	-40.000	-15.510
Efteruddannelse	-7.721	-10.000	0
Revision og bogføring	-40.903	-35.000	-32.734
Dataløn-gebyr	-7.792	-8.000	-9.146
Kontingentoprævninger	-20.934	-25.000	-26.176
Porto og gebyr	-2.420	-3.000	-2.604
Lønsumsafgift	-74.500	-76.716	-71.535
Kompetencefonde	-2.164	-9.300	-2.024
Kopiering	0	-1.000	0
Computer og software	-17.774	-20.000	-18.398
Kontorhold	-3.947	-8.000	-4.934
Nyanskaffelser	-3.500	-5.000	-6.708
Gebyr bank og giro	0	-1.500	0

Sekretariat:	Kr.	Budget 2023	2022
Medlemsinformation tryk	-3.488	-3.300	-7.936
Medlemsinformation, porto	0	0	0
Generalforsamling, udgifter	-38.584	-50.000	-65.037
Generalforsamling, indtægter	0	5.000	6.600
Husleje, varme og el opkrævet	-64.738	-66.000	-63.862
Lokaleleje	-39.810	-23.500	-21.495
Kørsel og udgifter	-1.412	-2.000	0
Fællesudgifter	-23.698	-16.000	-16.000
Telefon og internet	-7.620	-8.000	-12.430
Drift hjemmeside	-18.750	-15.000	0
Rengøring	-7.900	-10.000	-10.000
Konsulent honorar (fotograf)	-5.400	0	0
Fælles debatindlæg	0	0	0
Serviceaftale	-17.378	-10.500	-15.952
IT support, licens, backup mv.	-144.562	-68.910	0
Diverse udgifter	-6.358	-6.000	-14.778
Diverse indtægter	200	0	132
Regulering kreditorer sidste år	0	-5.000	41.513
Tab debitorer	0	0	-5.000
I alt	-627.109	-562.926	-419.366
Bestyrelse	-36.881	-50.000	-37.519
Bestyrelsesformand, honorar	-60.000	-60.000	-60.000
Bedømmelsesudvalg	0	0	0
Debatudvalg m.v.	-10.801	-10.000	-14.834
Retsudvalg indtægt	0	10.000	0
Retsudvalg	-1.413	-2.000	-2.667
Redaktionsudvalg	-5.124	-7.000	-8.420
Øvrige mødeudgifter	-2.698	-4.000	-3.788
Repræsentation	-7.338	-10.000	-10.838
Transport	-12.039	0	-15.667
I alt	-136.294	-133.000	-153.734
Tilskud studenterrejser:			
Studenterrejser	0	0	-17.600
DL - stipendiat	-20.000	-20.000	0
I alt	-20.000	-20.000	-17.600
Renter:			
Restskattetilfælde	0	0	0
Indtægter	8.271	0	0
Rykkergebyr vedr. kontingentopkrævning	13.800	0	6.300
Renteudgifter bank m.v.	-5.180	-6.000	-6.933
Renteudgifter Skat	-158	0	-577
I alt	16.733	-6.000	-1.210
Årets resultat excl. tidsskriftet Landskab	-175.746	-297.914	3.536
Resultat med indregning af overskudsandel på Tidsskriftet Landskab:			
Andel af resultat	-3.367	0	86.580
Afsat skat af dette års overskudsandel	0	0	-19.047
Skat af tidligere års overskudsandel	0	0	-538
ÅRETS RESULTAT I ALT	-179.113	-297.914	70.531

**STATUS
PR. 1. JANUAR 2024**

AKTIVER

<i>Note:</i>	Kr.	2022
Finansielle anlægsaktiver:		
Depositem husleje	24.748	22.452
FINANSIELLE ANLÆGSAKTIVER I ALT	<u><u>24.748</u></u>	<u><u>22.452</u></u>
Omsætningsaktiver:		
<i>Tilgodehavender:</i>		
Kontingent tilgodehavende restance	15.175	14.159
Andre tilgodehavender	65.695	51.000
Tilgodehavender ultimo	0	0
Selskabsskat (2023: Acontobetaling)	28.000	10.953
Forudbetalte omkostninger	30.000	30.000
TILGODEHAVENDER I ALT	<u><u>138.870</u></u>	<u><u>106.112</u></u>
<i>Likvide midler:</i>		
1. Lån & Spar Bank, frie midler	1.291.070	1.391.047
2. Lån & Spar Bank, bundne midler	52.200	120.705
LIKVIDE MIDLER I ALT	<u><u>1.343.270</u></u>	<u><u>1.511.752</u></u>
OMSÆTNINGSAKTIVER I ALT	<u><u>1.482.140</u></u>	<u><u>1.617.865</u></u>
AKTIVER I ALT	<u><u>1.506.888</u></u>	<u><u>1.640.317</u></u>

**STATUS
PR. 1. JANUAR 2024**

PASSIVER

<i>Note:</i>	Kr.	2022
Egenkapital:		
Saldo primo	1.104.370	1.033.839
Korrektion primo	-	
Nettoresultat	<u>-179.113</u>	<u>70.531</u>
EGENKAPITAL I ALT	<u>925.257</u>	<u>1.104.370</u>
Langfristet gæld:		
Feriepenge - indefrysning	<u>96.484</u>	<u>91.303</u>
LANGFRISTER GÆLD I ALT	<u>96.484</u>	<u>91.303</u>
Hensættelser:		
3. Digitalisering Landskab	39.694	39.694
Udviklingspulje	<u>10.000</u>	<u>10.000</u>
HENSÆTTELSE I ALT	<u>49.694</u>	<u>49.694</u>
Kortfristede gældsforpligtelser:		
Forud modtagne sponsorindtægter	150.000	152.500
Kreditor leverandører	75.543	59.484
Kreditor Dansk Landskabspris 2023	8.000	0
Dansk Landskabspris	12.163	80.861
Mellemregning Tidsskriftet Landskab	3.367	0
4. Anden gæld	<u>186.380</u>	<u>102.105</u>
KORTFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTELSE I ALT	<u>435.453</u>	<u>394.950</u>
GÆLDSFORPLIGTELSE OG HENSÆTTELSE I ALT	<u>581.631</u>	<u>535.947</u>
PASSIVER I ALT	<u>1.506.888</u>	<u>1.640.317</u>

5. Eventualforpligtelser

SPECIFIKATIONER

	Kr.	2022
Note 1, Pengeinstitut (frie midler):		
Lån & Spar Bank, 1072 144048 Foreningskonto	971.105	1.072.612
Lån & Spar Bank, 1072 144021 Opsparing	319.965	318.436
I alt	1.291.070	1.391.047
Note 2, Pengeinstitut (bundne midler):		
Lån & Spar Bank, 4015 122450 Landskabspris	12.163	80.861
Lån & Spar Bank, 4016 641893 Digitalisering	39.459	39.270
Lån & Spar Bank, 4016 641869 Nordisk Kongres	2	2
Lån & Spar Bank, 4014 477948 Bogprojekt	0	0
Lån & Spar Bank, 4015 867898 Nordisk Samarbejde	576	573
I alt	52.200	120.705
Note 3, Digitalisering landskab:		
Hensættelse pr. 1. januar	39.694	39.694
Legat bevilget i året	0	0
Anvendt i året	0	0
I alt	39.694	39.694
Note 4, Anden gæld:		
Skyldig lønsumsafgift	20.940	17.915
Skyldig A-skat og AM-bidrag	91.515	43.322
Skyldig pensioner	4.011	4.011
Skyldig skattekonto	0	4.812
Skyldige feriepenge timelønnede	808	530
Skyldig ATP	1.514	1.514
Skyldige omkostninger	30.000	30.000
Hensat feriepengeforpligtelse	37.592	0
I alt	186.380	102.105
Note 5, Eventualforpligtelser:		
Foreningen har indgået lejekontrakt med Dansk Magisterforening om kontor på Peter Bangs Vej 30, 2000 Frederiksberg med opsigelsesvarsel på 6 mdr. svarende til tkr. 34.		

Dansk Landskabspris 2023

Ved fejringen af Dansk Landskabspris 2023, skabte en fyldt sal i Vartov-bygningen en vellykket prisuddeling med en stemning i top. Givet den rekordstore mængde af indstillinger til årets pris, har det ligget i kortene at prisuddelingsaftenen skulle blive en festlig en af slagsen. Dygtige finalister præsenterede deres projekter, hvoraf H.C. Andersens Have i Odense af MASU Planning blev kåret som vinderprojektet. Aftenen sluttede derefter af med champagne og mingling. Prisen uddeles af Danske Arkitektvirksomheder, Park- og Naturforvalterne og DL i samarbejde. Fotos: Astrid Maria Busse Rasmussen.

4.2 Budget for 2024

DL's budget kan i sin helhed rekvireres hos sekretariatet forud for generalforsamlingen.

	Indtægter		Udgifter	
DL kontingent i alt	kr.	1.159.991	kr.	-
Landskab i alt	kr.	727.791	kr.	60.000
Sponsorer i alt	kr.	400.000	kr.	1.000
Salg af ydelser i alt	kr.	60.000	kr.	-
Lønninger i alt (herunder pension)	kr.	-		1.526.817
Projekter i alt (+ arrangementer & kurser)	kr.	10.000	kr.	195.000
IFLA i alt	kr.	58.983	kr.	34.000
IFLA Europe i alt	kr.	39.322	kr.	35.000
Nordisk Styrelsesmøde i alt	kr.	-	kr.	12.000
Øvrige kontingenter i alt	kr.	-	kr.	4.450
Lokaleleje møder & arrangementer	kr.	-	kr.	23.500
Lejemål i alt	kr.	-	kr.	184.410
Sekretariat i alt (herunder lønsumafg.)	kr.	9.800	kr.	408.561
Bestyrelse og faste udvalg i alt	kr.	4.000	kr.	148.000
Tilskud studenterrejser i alt	kr.	-	kr.	20.000
Renter i alt	kr.	6.000	kr.	-
I alt	kr.	2.475.887	kr.	2.652.738
Resultat			kr.	-176.851

Medlemsudvikling 2017-2024

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ordinære medlemmer	422	422	416	402	403	407	416	442
Ordinære / udland	15	18	16	20	20	27	22	29
Nyuddannet 1. år	27	16	16	24	20	20	29	36
Ledige	40	32	29	33	31	33	21	21
Æresmedlemmer	3	3	4	4	4	3	3	3
Samboende	29	30	29	25	23	22	21	19
Pensionister	39	39	40	41	45	47	56	56
Studentermedlemmer	205	234	255	235	233	258	211	217
Medlemmer i alt	780	794	805	784	779	817	779	823

Årligt medlemskontingent 2017-2024

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
DL kontingent	1868	1868	1906	1906	1944	1944	1983	1983
Landskab	1141	1141	1163	1163	1186	1186	1210	1210
IFLA World	95	95	97	97	99	99	101	101
IFLA Europe	64	64	65	65	66	66	67	67
I alt	3168	3168	3231	3231	3295	3295	3361	3361
DL kontingent for ledige / udland /nyuddannet	934	934	954	954	973	973	992	992
Studentermedlemmer	468	468	477	477	487	487	497	497

Kontingentet for 2024 er sammensat af fire dele.

De enkelte dele er fastsat således, at de i videst muligt omfang opvejer udgifterne indenfor området.

4.0 ØKONOMI

4.3 Regnskab og budget indstilles til godkendelse

Bestyrelsen indstiller til generalforsamlingens godkendelse:

- fremlagte regnskab for 2023
- fremlagte budget for 2024
- medlemskontingent – forslået uændret i 2024

5.0 VALG

I henhold til vedtægternes §10, §13, §14, §19 og §20 afholdes valg til den årlige generalforsamling. Kandidater, der opstiller til diverse poster i foreningen, bør fremkomme med en erklæring, således at medlemmerne har et valggrundlag at træffe beslutning på.

5.1 Bestyrelsen

	Valgperiode		Bemærkninger
Martin Hedevang Andersen	2022-24	På valg	Genopstiller
Stephan Gustin	2023-25	Ikke på valg	
Catrine Hancke	2022-24	På valg	Genopstiller
Tine Gils	2022-24	På valg	Genopstiller ikke
Marina Rets	2023-25	Ikke på valg	
Lise Hansen Thorsen	2023-25	Ikke på valg	
Rikke Louise Kastoft	2023-24	På valg	Genopstiller/suppleant
Suppleanter:			
Emilie Kjeldsen Kjær	2023-24	På valg	Genopstiller ikke
Freja L. Kynde	2023-24	På valg	Genopstiller
Studenterrepræsentant:			
Ruben Utke Acs	2023-25	Ikke på valg	

Studentemedlemmer kan stille op til studenterrepræsentant posten i DLs bestyrelse. Kun studerende kan stemme på de opstillede.

5.2 Parlamentariske revisorer

	Valgperiode		Bemærkninger
Poul Børge Pedersen	2023-24	På valg	Genopstiller
Erik Termansen (sup.)	2023-24	På valg	Genopstiller

5.0 VALG

5.3 LANDSKABs redaktionsudvalg

	Valgperiode		Bemærkninger
Margrethe Holmberg	2023-25	Ikke på valg	
Line Stybe Vestergaard	2022-24	På valg	Genopstiller
Steen Bisgaard	2023-25	Ikke på valg	
Suppleant:			
Bente Ulrikke Weinreich	2023-24	På valg	Genopstiller

5.4 Retsudvalget

Bo Hune (formand/offentligt)	2022-24	På valg	Genopstiller
Mogens Bundgaard (privat)	2022-24	På valg	Genopstiller
Chanette I. Nielsen (privat)	2022-24	På valg	Genopstiller
Anne F. Stausholm (prakt.)	2022-24	På valg	Genopstiller
Stephan Gustin (prakt.)	2022-24	På valg	Genopstiller
Thomas Thinghuus (offentligt)	2022-24	På valg	Genopstiller
Jeremy Dennis (privat)	2022-24	På valg	Genopstiller

5.5 Bedømmelsesudvalget

Chanette I. Nielsen (privat)	2023-25	Ikke på valg	
Rune Bugge Jensen (offentligt)	2022-24	På valg	Genopstiller

5.6 IFLA/IFLA Europe delegat

Elzelina Van Melle IFLA/IFLA Europe delegat	2022-25	Ikke på valg	
--	---------	--------------	--

Biodiversitet i praksis

I august 2023 afprøvede vi hos Danske Landskabsarkitekter et nyt format i form af et efteruddannelseskursus, som viste sig at blive så stor en succes, at vi hurtigt måtte oprette et ekstra kursus til alle de medlemmer, der havde skrevet sig på venteliste.

Morten DD viser rundt i den fascinerende del af Molslaboratoriet, som minder om en gammel urskov. Kurserne fortsætter i 2024.
Foto: Maria Henriette Sørensen.

6.0 INDKOMNE FORSLAG

I henhold til vedtægternes § 9 skal forslag, der ønskes behandlet til vedtagelse, være sekretariatet i hænde senest 21 dage før generalforsamlingen.

Sekretariatet har modtaget forslag til vedtægtsændringer §6 og §10 fra stud.hort.arch. MDL Ruben Utke Acs.

Nuværende:

§ 6

Ledelse

Generalforsamlingen er foreningens højeste myndighed og indkaldes med mindst 4 ugers varsel. Dagsorden udsendes til medlemmerne senest 8 dage før generalforsamlingen.

Generalforsamlingen vælger dirigent, der leder mødet.

Vedtægtsændring samt udelukkelse af medlemmer afgøres altid med 2/3 flertal af de afgivne stemmer. Hvor intet andet er bestemt i disse vedtægter, afgøres alle spørgsmål ved almindeligt stemmeflertal. De studerendes aktive studenterrepræsentant i bestyrelsen er stemmeberettiget.

Ændringsforslag:

§ 6

Ledelse

Generalforsamlingen er foreningens højeste myndighed og indkaldes med mindst 4 ugers varsel. Dagsorden udsendes til medlemmerne senest 8 dage før generalforsamlingen.

Generalforsamlingen vælger dirigent, der leder mødet.

Vedtægtsændring samt udelukkelse af medlemmer afgøres altid med 2/3 flertal af de afgivne stemmer. Hvor intet andet er bestemt i disse vedtægter, afgøres alle spørgsmål ved almindeligt stemmeflertal. **De studerendes aktive studenterrepræsentant i bestyrelsen er stemmeberettiget.** (fjernes)

6.0 INDKOMNE FORSLAG

Nuværende:

§ 10

Foreningen ledes af en bestyrelse på 7 medlemmer, som vælges på den ordinære generalforsamling. På lige årstal vælges 4 medlemmer, på ulige årstal 3. Bestyrelsens medlemmer vælges for en 2-årig periode. Genvalg kan finde sted.

2 suppleanter vælges for 1 år ad gangen.

Såfremt et bestyrelsesmedlem går i utide, overtages valgperioden automatisk af efterfølgeren (suppleanten).

Studertermedlemmer er ikke valgbare til bestyrelsen, men de kan udpege en repræsentant, som får observatørstatus i DL's bestyrelse.

De 3 uddannelsessteder for landskabsarkitekter kan udpege 1 fælles repræsentant, som får observatørstatus i DL's bestyrelse.

Blandt de 7 ordinære medlemmer vælger bestyrelsen ved almindeligt stemmeflertal foreningens formand.

I tilfælde af stemmelighed ved afstemninger er DL's formands stemme afgørende.

Ændringsforslag:

§ 10

Foreningen ledes af en bestyrelse på 7 medlemmer, som vælges på den ordinære generalforsamling. På lige årstal vælges 4 medlemmer, på ulige årstal 3. Bestyrelsens medlemmer vælges for en 2-årig periode. Genvalg kan finde sted.

2 suppleanter vælges for 1 år ad gangen.

Såfremt et bestyrelsesmedlem går i utide, overtages valgperioden automatisk af efterfølgeren (suppleanten).

Studertermedlemmer er ikke valgbare til bestyrelsen, men de kan udpege en repræsentant, som får observatørstatus i DL's bestyrelse. **Studertermedlemmer kan afgive stemmer til ordinært valg af poster samt vedtægtsændringer.** (tilføjes)

De 3 uddannelsessteder for landskabsarkitekter kan udpege 1 fælles repræsentant, som får observatørstatus i DL's bestyrelse.

Blandt de 7 ordinære medlemmer vælger bestyrelsen ved almindeligt stemmeflertal foreningens formand.

I tilfælde af stemmelighed ved afstemninger er DL's formands stemme afgørende.

7.0 BERETNINGER

Beretningen skal indeholde følgende:

- En generel beskrivelse af udvalgets/organisationens arbejde og formål.
- En generel beskrivelse af hvem der deltager i udvalget.
- En beskrivelse af arbejdet i udvalget for 2023

Beretningerne vil som udgangspunkt ikke blive gennemgået på selve generalforsamlingen.

Permanente udvalg

7.1 Bedømmelsesudvalget v/Martin Hedevang Andersen

Udvalget behandler ansøgninger om optagelse i foreningen fra personer, som ikke har afgang fra København Universitet/landskabsarkitektuddannelsen eller har afgang fra landskabslinjen på én af Statens arkitektskoler.

DL bedømmelsesudvalg har følgende medlemmer:

Camilla Hedegaard Møller (Arkitektskolen i København)

Chanette Ingemann Nielsen (Privatpraktiserende)

Rune Bugge Jensen (Offentlig praksis)

Torben Dam (Københavns Universitet)

Martin Hedevang Andersen (DL's formand)

Bedømmelsesudvalget har i 2023/24 behandlet syv ansøgninger. Generelt ser vi et stigende antal ansøgninger i denne kategori, hvilket er glædeligt.

Desværre er der opstået en myte om, at man kun kan blive medlem af foreningen hvis man er fra KU, Aarch eller KADK. En anden myte er, at det er en meget krævende proces. Udvalget er derfor i gang med en præcisering af ordlyden på DL's hjemmeside, som herefter følger op med en kort kampagne i nyhedsbrev/social media, så vi forhåbentlig kan komme denne myte til livs.

Bytræseminar

Der var flot opbakning med 80 tilmeldte, da temadagen Forest Urbanisme blev afholdt i efteråret på Arkitektskolen Aarhus med oplæg af bl.a. Roland Gustavsson, professor emeritus, Sveriges Lantbruksuniversitet, Alnarp. Den store interesse for arrangementet afspejler klart et behov for at drøfte skoven og skovrejsning. Bussen var fuldt booket ved eftermiddagens ekskursion, hvor MDL Anders Busse Nielsen var guide til besøg på to skovrejsningsprojekter True Skov og Hesselager Vildskov. Foto: Catrine Hancke

7.0 BERETNINGER

7.2 LANDSKABs Redaktionsudvalg v/Margrethe Holmberg

Redaktionsudvalget er et aktivt og arbejdende udvalg engageret i tidens aktuelle temaer med relation til landskabet.

I 2023 har der været afholdt fem redaktionsmøder, en tre-dages studietur, et to-dagsseminar og tre underudvalgsmøder. Alle møder har været både fysiske og virtuelle. Redaktionsudvalget bidrager på møderne med idéudvikling omkring faglige emner, ideer til temaer og fokusnumre. De enkelte medlemmer hjælper med at finde skribenter og skrive artikler, interviews og anmeldelser. Alt sammen i tæt samarbejde med Landskabs ansvarshavende redaktør, Christina Capetillo.

I årets løb er der udgivet i alt otte numre. Heraf to temanumre om skov, et temanummer om grøn kulturarv og temanummeret fra årets studietur til Sjælland.

I starten af året var udvalget optaget af temanumrene om skov, indholdet blev udviklet med afsæt i redaktionsudvalgets efterårsseminar 2022.

Årets studietur var den sidste i rækken af studieture til landsdele i Danmark, denne gang Sjælland, hvor indholdet kredsedes om råstofudvindingens aftryk på de sjællandske landskaber i samspil med den naturgivne geologi.

I efteråret handlede samtalen og efterårsseminaret om regenerative processer, tænkning og praksis – en bevægelse, som er udsprunget i forbindelse med dyrkning af fødevarer, men også er relevant at diskutere i landskabsfagets kontekst.

Medlemmer af Landskabs redaktionsudvalget 2022 (marts 2022-marts 2023)

Margrethe Holmberg (forps.), Steen Bisgaard, Line Stybe Vestergaard, Mette Juhl Jessen, Christian Kamp Iversen, Bente Ulrikke Weinreich, Lise H. Thorsen.

Nordisk repræsentation: Maja Kozak Dehlin (Norge), Daniel Jakobsson (Island), Nita Miinalainen (Finland), Niels de Bruin (Sverige). Studenterrepræsentant: Caroline Toftild.

Redaktionsudvalgets opgave

Ifølge vedtægterne har udvalget følgende opgave:

”Redaktionsudvalget skal varetage, at Landskabs form og indhold er af høj kvalitet, og at tids-skriftet afspejler alsidighed. Landskab skal kunne virke som fagets ansigt udadtil og indadtil fungere som inspiration for fagets udøvere”.

Opfordring fra redaktionsudvalget

Landskab er medlemmernes blad og alle opfordres til at bidrage med indhold til bladet. Har man en ide til artikler eller emner kan det anbefales, at tage kontakt til redaktør Christina Capetillo landskab@landskabsarkitekter.dk.

7.0 BERETNINGER

7.3 Retsudvalget v/ Bo Seidelin Hune Formand

Retsudvalgets opgaver står i DL's vedtægter §14.

Udvalget står til rådighed i sager, hvor der er tvister af faglig, kollegial eller økonomisk art, hvor begge eller den ene part er medlem af DL. Sager indbringes for udvalget ved at henvende sig til DL's sekretariat, som videresender sagen til udvalgets formand. Der har heller ikke i år været nogen sager af den karakter.

Retsudvalget udpeger desuden syns- og skønsmænd, når der er henvendelser til DL. Når et medlem fra Retsudvalget bliver antaget som syns- og skønsmand agerer vedkommende på egne vegne. Skønsmanden svarer typisk på en række faglige spørgsmål som afleveres som en skønserklæring til retten.

I de fleste tilfælde indkaldes skønsmanden efterfølgende til en afhjæmning i retten, hvor man under vidneansvar svarer på spørgsmål, uddyber eller på anden måde hjælper retten med at afsige en kendelse.

Retsudvalget har i 2023 foreslået skønsmænd til 3 skønssager. Sekretariatet tager et honorar på 2.000 kr. for at udpege en skønsmand.

Udvalget arbejder ikke med løbende opgaver og har derfor ikke en fast møderække.

Alle Retsudvalgets medlemmer vælges hvert andet år, da udvalget sidst blev valgt på generalforsamlingen i 2022, er alle på valg i år. Det tilstræbes af udvalget medlemmer er spredt ud over landet og er ansat både privat og offentligt.

På valg til Retsudvalget:

Anne Fischer Stausholm	Genopstiller
Bo Seidelin Hune	Genopstiller
Chanette Ingemann Nielsen	Genopstiller
Jeremy Dennis	Genopstiller
Mogens Bundgaard	Genopstiller
Stephan Gustin	Genopstiller
Thomas Misbach Thinghuus	Genopstiller

Ad hoc udvalg

7.4 Fynske Planlæggere v/Anne Ramborg

På vegne af bestyrelsen i Fynske Planlæggere vil jeg gerne takke for samarbejdet, der har været de sidste mange år og for opbakningen fra Danske Landskabsarkitekter. 2023 blev det sidste år i det fynske tværfaglige samarbejde, da vi har besluttet at nedlægge netværket.

Foreningen blev grundlagt tilbage i 1978, og siden har en gruppe frivillige været med til at arrangere forskellige ture og rundvisninger.

Så det er over årene blevet til rigtig mange relevante og spændende arrangementer. Men vi oplever, at tilslutningen er på et lavere blus efter COVID-19 – det er som om, at folk måske har fået nye vaner, hvilket bl.a. er en af årsagerne til, at vi nu nedlægger Fynske Planlæggere.

7.0 BERETNINGER

Fynske Planlæggere henvendte sig til de fynske afdelinger af:

- Akademiske Arkitekter
- Danske Landskabsarkitekter
- Den Danske Landinspektørforening
- Foreningen af Byplanlæggere
- Ingeniørforeningen i Danmark
- Teknisk Landsforbund

I 2023 havde vi ét arrangement, som var en tur til Sprogø. Her kom man med på en tur til en enestående og fredet ø i centrum af mere end tusind års danmarkshistorie. Her fortalte en guide om Sprogø, der igennem tiderne har spillet en central rolle i danmarkshistorien. Lige fra Valdemars Borg blev anlagt på Sprogø som en del af Danmarks forsvar mod Venderne, til i dag som transportkorridor via Storebæltsforbindelsen.

Guiden kom også omkring Sprogøs helt enestående dyre- og planteliv, som øen har grundet sin isolerede placering i Storebælt, og som ikke findes andre steder.

I januar 2024 havde vi så det sidste arrangement, som foregik på Odense Rådhus, hvor man fik mulighed for at opdage rum og hjørner, som normalt står, aflåste hen. Rådhuset i Odense er fra 1880'erne, og det er placeret midt i Odense centrum på Flakhaven. Det var guiden stadsarkivar Johnny Wøllekær, der fortalte om rådhusets arkitektur, arkitekterne bag, husets historie og udsmykning.

Vi fik en meget oplysende og spændende guidet tur gennem flere af de mange lokaler såsom byrådssalen, bryllupssalen, kongeværelserne, festsalen, rådhuset og mange flere.

7.5 Dansk Landskabspris v/Eva Sara Rasmussen

Udvalgets arbejde og formål

I 2021 uddeltes Dansk Landskabspris for 10. gang. Vinderen belønnes med 50.000 kroner. Formålet med prisen er at fejre og anerkende landskabsarkitekturens betydning.

Prisen uddeles af Park- og Naturforvalterne, Danske Arkitektvirksomheder og Danske Landskabsarkitekter, som hver stiller med et medlem af styregruppen (foreningernes formænd) og en repræsentant hver til juryen. Desuden vælges for hver prisuddeling to eksterne jurymedlemmer, som honoreres med et mindre vederlag.

Der er en ekstern kommunikationsrådgiver tilknyttet (Pawel Antoni Lange), som stod for pressearbejdet. Danske Landskabsarkitekter er sekretariat for prisen.

Status for arbejdet i 2023

Dansk Landskabspris 2023 blev uddelt ved et festligt og velbesøgt prisarrangement i "Vartov" i København i 23. november 2023.

I år bestod styregruppen af Jon Pape (Park- og Naturforvalterne), Karen Sejr (Danske Arkitektvirksomheder) og Martin Hedevang (Danske Landskabsarkitekter). Juryen bestod af landskabsarkitekt MPN Steen Himmer (repræsentant for Park- og Naturforvalterne), landskabsarkitekt MDL & MAA Eva Sara Rasmussen (repræsentant for Danske Landskabsarkitekter) og landskabsarkitekt MDL Anne Stausholm (repræsentant for Danske Arkitektvirksomheder). Eksterne jurymedlemmer var Anna

7.0 BERETNINGER

Esbjörn, byantropolog & programchef i CONCITO – Danmarks grønne tænketank og Michael Thouber (moderator), Cand.mag., direktør for Kunsthall Charlottenborg.

I år havde styregruppe og juryen valgt med afsæt i 'det levende' at sætte fokus på dualismen og symbiosen mellem bygget og groet, mellem bygning og landskab mellem inde og ude. Det blev søgt efter kunstneriske og arkitektonisk stærke værker, som hæver værkerne over alene at være problemløsende, og som viser høj arkitektonisk kvalitet, når det gælder benyttelse, tilgængelighed, social værdi og langtidsholdbarhed.

Indstillinger og juryarbejde

Det blev besluttet at gøre indstillingen så enkelt som muligt, ved at der kun blev stillet krav om at projektet ikke må være ældre end 5 år, og at dokumenteres med 1 A4-side med data, kortfattet tekst og 3 fotos og en plantegning.

Ved udløbet af indstillingsfristen i midten af august var der indsendt 35 projekter, hvoraf juryen efter nærmere analyse og gennemgang valgte at "short-liste" et antal stærke kandidater til besigtigelse. Besigtigelser blev gennemført som fælles besøg.

Juryarbejdet var båret af stort engagement og faglige drøftelser om bl.a. kunstnerisk indhold, formsprog, poesi, virkemidler, "kroppen i rummet", skulpturelle elementer i værkerne, materialer, valg af arter, drift, vedligehold, kulturhistorie, ophold, arkitektur og mødesteder, tilgængelighed, samspil med omgivelserne, langtidsholdbarhed, brugergrupper, brugen i forhold til intensionerne i projektet, samt sociale værdier og sammenhænge.

På jurymødet i oktober blev udvalgt de 4 nominerede værker og den endelige vinder, H.C. Andersens Have.

Tak til alle forslagsstillere, sekretariat, pressemedarbejder, styregruppe og jurymedlemmer for et meget positivt samarbejde.

Medlemsportræt

I løbet af 2023 har vi udgivet et medlemsinterview samt hele seks portrætter hvor nyuddannede medlemmer har præsenteret deres speciale. Find dem alle på DL's hjemmeside.

Foto: Anna Bové (tv) og Alma Prechts i gang med deres afgangsprojekt "A meeting with water".

7.0 BERETNINGER

7.6 Tænk tank v/Sonja Poll m.fl.

Tænk tanken er oprettet i 2010. Vi har netop passeret møde nr. 100.

Ideen er at have et forum for løbende diskussioner med mulighed for at byde ind med faglige vurderinger så vel i den offentlige, som i den interne debat.

Tænk tankens medlemmer udpeges eller godkendes af bestyrelsen.

Medlemmerne repræsenterer bredden i faget og blandt foreningens medlemmer.

I øjeblikket er vi: Lea Nørgård, Stine Bærentzen, Sonja Poll, Henning Looft, Jeremy

Dennis, John Norrie, Knud W. Ø. Larsen og Torben Dam. Catrine Hancke er bindeled til bestyrelsen.

Kontakt til Slots og Kulturstyrelsen (SLKS)

I maj 2023 var Martin (formand) og Sonja inviteret til møde med SLKS's ledelse.

Vores hidtil nærmeste kontakt i SLKS, enhedschef for center for Kulturarv, arkitekt

Merete Lind-Mikkelsen opsagde sin stilling i juni efter at fredningen af Aarhus

Universitet var blevet tilbagekaldt. I et interview i Byrummonitor rettede hun en skarp kritik mod ministeriets departements tilgang til bygningsfredning. Hun blev pr. 1.

november afløst af arkitekt Mette Carstad.

Jesper Hermansen, direktør for SLKS afløstes pr. 1. februar af Sigmund Lubanski.

Vi håber stadig på et frugtbart samarbejde, som kan forstærke den landskabsfaglige ekspertise omkring fredninger.

Det Særlige Bygningssyn er efter en 4-års periode pr. 1. oktober blevet udskiftet med nye medlemmer. Landskabsarkitekt MDL Jacob Fischer repræsenterer DL i den næste 4-års periode.

Med temaet "Grøn kulturarv" udkom Landskab nr. 7. 2024. bl.a. med en artikel om TT's arbejde med høringssvar vedr. fredninger af grøn kulturarv.

Pjecen: Landskabspleje / retningslinjer for drift og pleje vil i den opdaterede form blive sendt til SLKS med henblik på et opfølgende møde med TT. Hensigten er at give SLKS et værktøj, der egner sig til arbejdet med landskabsarkitektoniske værker. Opdatering af pjecen er tidligere aftalt med SLKS

Fredninger / Høringssvar

Måneporten i Klampenborg blev i slutningen af 2022 indstillet til fredning som

selvstændigt landskabs-arkitektonisk værk. Indstillingen var meget fattig på landskabs-arkitektfaglige synspunkter. TT prøvede i sit høringssvar, der blev afgivet i marts 2023, at rette op på dette forhold.

Der er afgivet høringssvar om opretholdelse af fredning af lindetræer ved Herregården Albæk Hovedgård i Suldrup i Rebild Kommune. Se Nyhedsbrev nr. 3. 2024.

SLKS har i december udsendt en ændret fredningsindstilling vedr. Aarhus Universitet. I forhold til den oprindelige indstilling er fredningen nu koncentreret om "Den centrale Park" som et selvstændigt landskabs-arkitektonisk værk. Indstillet er også 9 af bygningerne, der ligger i randen ud mod parken. DL / TT afgiver høringssvar ultimo februar 2024.

7.0 BERETNINGER

Biodiversitet

Drøftelserne fortsætter overalt, og i mange fora, men vi er efterhånden nået frem til, at vi skal være præcise og definere vores rolle som landskabsarkitekter og i den forbindelse tage biodiversiteten ind som et vilkår på linje med alle de andre behov, bindinger, krav og drømme, vi arbejder med i de enkelte opgaver. En skriftlig stillingtagen forventes at kunne deles med DL's medlemmer i 2024.

En fin sensommertur gik til udvalgte anlæg, overvejende i Københavns kommune. Temaet var biodiversitet og skybrudsprojekter.

Kontakt til bestyrelsen.

For at koordinere arbejdet bedst muligt, har vi formanden med til et af årets møder, og Catrine Hancke er kommet med i Tænketanken som bestyrelsens repræsentant.

7.7 Cirkulær Økonomi v/Martin Hedevang Andersen

Udvalget er stadig aktivt. Læs i øvrigt bestyrelsens beretning.

Repræsentationer

7.8 IFLA World/IFLA Europe v/Elzélina Van Melle

Det internationale arbejde handler hovedsageligt om at deltage til nordiske, europæiske og verdensmøder for at pleje og organisere samarbejdet mellem DL, IFLA og de nordiske foreninger. Vi fokuserer typisk på emner som kan interessere vores medlemmer og vores forening.

I 2023 deltog jeg som DL internationale delegat i begge IFLA-møder. IFLA World i Stockholm i september og i IFLA Europe generalforsamling i Napoli, Italien i oktober måned. Derudover deltog jeg også i Reykjavik, Island til det årlige Nordiske møde i august 2023.

UIA World Congress

DL var med i UIA World Congress 2023 i København / Architecture in Common – Leave No One Behind. I juni indviede snedker-, arkitekt- og landskabsarkitektstuderende Architecture in Common – et wayfinding-projekt, der viste de mange tusinde deltagere på UIA verdenskongressen vej til Bella Center. Projektet skulle blandt andet demonstrere, hvordan aktiv stillingtagen til wayfinding i byens rum kan skabe oplevelser, der intuitivt leder os på rette vej. Foto: De studerende i fuld gang med at udføre deres projekter i 1:1 ved NEXT Herlevs snedkerværksted.

7.0 BERETNINGER

IFLA Europe

IFLA Europes bestyrelse består af: Katerina Gkoltsiou, President, Diana Culescu, Secretary General, John Boon, Treasurer, Thomas Kerekes, Vice President Communications, Attila Toth, Vice President Education, og Didier Vancutsem, Vice President Professional Practice.

Under emnet Lost landscapes blev IFLA Europe kongres og generalforsamling holdt i Napoli d.12. -15. oktober 2023. DL bidrog til diskussion med en pecha-kucha oplæg der vist hvordan selv ydmyge landskabsarkitekturprojekter som "The Social Spine" af SLA kan give meget mere værdi til et naboskab, udover en opgradering af bygningen.

UDDANNELSE: sammen med DLs formand arbejder jeg fortsat for at hjælpe vores uddannelser i at søge IFLA akkreditering. Københavns Universitets ansøgning er på vej. IFLA Europe har desuden fået en ny vicepræsident for uddannelse, Attila Toth, og en fornyelse af ansøgningsdokumenterne og -proces er på vej.

PROFESSIONELT PRAKSIS: I år har DL og IFLA Europe især samarbejdet omkring emnet "energilandskab". Vi har blandt andet søgt økonomisk støtte hos IFLA Europe til at afholde en workshop om energi landskaber. I marts 2023 lagde DL hus til en hybridworkshop sammen de tre baltiske foreninger, de øvrige nordiske foreninger (Norge, Sverige, Island, Finland) og Holland for at bygge videre på DLs initiativ "Nordic statement 10 dogmas for future solar panel systems" der blev underskrevet efter det Nordisk møde i Helsinki i 2022. Formål er at skabe et IFLA Europe netværk af praktiserende landskabsarkitekter der deler viden på tværs af Europa. Energi-landskabs udvalg er ledet af IFLA delegat Elzélina Van Melle fra Danmark og en international workshop blev organiseret i København i august 2023. Samarbejdet med IFLA skal fortsætte i 2024, blandt andet med færdiggørelsen af den "position paper Common ground for energy landscapes". MDL Matthew Poot er aktiv i at skrive dette sammen med flere andre deltager i netværket.

KOMMUNIKATION: IFLA Europe har også fået en nye kommunikations formand, som ønsker at forenkle og effektivisere IFLA Europe kommunikations strategi efter flere år uden en aktiv vice præsident. Generalforsamlingen i Napoli har også være anledning til en workshop om IFLA Europes identitet. Dette var vellykket og giver godt materiale til at målrette kommunikationsindsatserne. Resultat var en stor enighed om at forenkle dette.

ØKONOMI: IFLA Europe arbejder med realistiske budgetter, og det er rart at se at midlerne bruges i arbejdsgrupperne, og at der er produktion i disse grupper.

IFLA

IFLA World bestyrelse består af: Bruno Marques, President, Hermann Georg Gunnlaugsson, treasurer, Kharbal Kaltho, chair of Communications and External Relations, Julian Raxworthy, chair of Education and Academic Affairs og Indra Purs, chair of Professional Policy and Practice.

I år blev IFLA World kongres og generalforsamling holdt som en hybrid event i begge lande af Sveriges Arkitekter og den Kenyanske arkitekt forening. Det vil sige, at der var

7.0 BERETNINGER

mulighed for at mødes og høre oplæg og debat i to fysiske steder: den ene i Stockholm og den anden i Nairobi med Live web forbindelser mellem dem til keynote speakers sessioner. Begivenheden var en succes og en meget lærerig proces som Sveriges Arkitekter ønsker at evaluere og dele videre.

En danske delegation bestående af DLs daglig leder Lillian Thomsen, redaktionsudvalgs medlem Ulrik Kuggas og IFLA-delegat Elzelina Van Melle mødt hinanden i Stockholm d. 28. og 29. september 2023. Danske Jens Linnet, MDL holdt keynote forelæsning på kongrescenter i Stockholm

IFLA World 2023 i vækst

IFLA samler nu 80 medlemsforeninger, der repræsenterer mere end 70.000 landskabsarkitekter verden over. Den Egyptian Society of Landscape Architects (ESLA) og den Saudi Society of Landscape Architects (SSLA) blev budt velkommen til generalforsamlingen i Nairobi samt nye individuelle medlemmer. Blandt andet har IFLA også optaget også dens første Category D Corporate-medlem, den langvarige partner CLARB (Council of Landscape Architecture Registration Boards).

”Tilføjelse af disse organisationer og enkeltpersoner til vores globale netværk forstærker mangfoldigheden og rigdommen i vores fællesskab. Sammen vil vi styrke vores kollektive stemme og indflydelse” udtalte Bruno Marques efter årsmødet i Nairobi.

Sir Geoffrey Jellicoe Award

Den koreanske Landscape Architect YoungSun Jung modtog Sir Geoffrey Jellicoe Award 2023. Delegat Elzelina Van Melle og redaktionsudvalgsmedlem Maja Kozak Dehlin brugte tid i Stockholm for at mødes og interview YoungSun mens hun gik på opdagelse på Skogskyrkogården (billedet af E. Van Melle). Læs også artikler i Landskab #8/2023.

Landscape Knowledge Hub

Landscape Knowledge Hub er initieret af IFLA Europe og IFLA World Professional Practice Working Groups, og skal blive den destination for alle, der søger

Faglig Fest i Aarhus

Som noget nyt arrangerede DL's århusianske bestyrelsesmedlemmer Faglig Fest. Det blev en stor succes med 100 tilmeldte, hvor oplægsholdere og networking blandt de fremmødte fuldedte aftenen.

Vi vil arbejde på at gøre det til en tradition fremover. Foto: Catrine Hancke.

7.0 BERETNINGER

landskabscasesstudier, forskningsprojekter, universitetsprogrammer, jobmuligheder og førsteklasses teknisk vejledning. IFLA leder efter ideer og bidrag i denne globale indsats på tværs af alle IFLA-regioner og for at berige indsamlingen af ressourcer. Se mere på IFLA Worlds Instagram og hjemmeside.

7.9 Dansk Byplanlaboratorium v/Jakob Sandell Sørensen

Danske Landskabsarkitekter er medlemmer af Byplanlaboratoriets repræsentantskab, og er således, sammen med en lang række andre fag- og brancheorganisationer, med til at sætte retningen for Byplanlaboratoriets arbejde og levere feedback på bestyrelsens og ledelsens planer herfor.

En hjørnesteen i dette samarbejde er konferencen Byens Gulv, som begge parter er medarrangører af. I år flyttede konferencen, som noget nyt, til København og afholdtes på Københavns Universitets FRB Campus. Samtidig valgtes det at korte konferencen ned til en halv dag, kun ét spor, og uden den sædvanlige udstilling af produkter mv.

Overskriften for årets konference var Byen Vildt Grønne Gulv, og fokus var på betingelserne og mulighederne for naturen i byen.

Programmet bød på indlæg fra ind- og udland. Først en rammesætning og gennemgang af de historiske strømninger – hvordan har vi gennem tiden talt om og prioriteret det grønne i det byggede miljø, og hvilke tendenser ser vi nu og i den nærmeste fremtid – ved lektor Torben Dam MDL, fra KU. Dernæst viste Allesandra Ricetti fra Amsterdam kommune, med udgangspunkt i udgivelsen BiodiverCITY – a Matter of Vital Soil (NAI 2021), eksempler på hvordan man i Amsterdam arbejder med at fremme biologisk liv og aktivitet, ved at tage udgangspunkt i jorden under byen. Analyser af jordens strukturelle og næringsstofmæssige sammensætninger og vandpåvirkning danner udgangspunkt for potentialekortlægninger, og beskrives i et slags løsningskatalog, der forholder sig til både under- og overjordiske betingelser og krav. Efterfølgende fremlagde Amanda Fehler CONCITO's analyse 'Biodiversitetens betydning for fremtidens arealanvendelse' (CONCITO 2023), og satte tal på udfordringen med at skabe bedre betingelser for naturen i DK. Afslutningsvis viste stadsgartner på Frederiksberg, Stine Poulsen MDL, eksempler på hvordan man lokalt i kommunen arbejder med at få naturen som målbar parameter ind i kommunens planlægning og driftspraksis.

Det er planen at Byens Gulv i 2025 igen skal være en heldags-konference med flere spor og producentudstilling, som den plejer at være – og måske bliver konferencen også fremover i Københavnsområdet.

Byplanlaboratoriet afholder hvert år en række kurser og konferencer, som også kan have interesse for DLs medlemmer – se mere på hjemmesiden <https://www.byplanlab.dk/>

Næste repræsentantskabsmøde forventes afholdt i maj 2024.

7.10 Nordisk Vejforum (NVF)/Miljøudvalget

Pt. ingen repræsentant

7.0 BERETNINGER

7.11 Fonden for Træer og Miljø

På repræsentantskabsmøde afholdt på IGN, Frederiksberg i juni 2022 blev forslag til en ny fundats vedtaget. Dette indebærer, at repræsentantskabet nedlægges og erstattes af en selvsupplerende bestyrelse.

7.12 Frøkildeudvalget v/John Norrie

Vi har haft en del at se til i det forgangne år. Udvalget har været ude og besigtige mange potentielle frøkilder. Af de mange besigtigelser er det blevet til 19 udpegede nye frøkilder, hvoraf de to frøkilder kun er godkendt for en periode på 5 år. Årsagen hertil er at afkommet til disse frøkilder er genetisk for snævert.

På 5 år har man mulighed for at anlægge en ny frøkilde med bred genetik, til afløsning af den smalle genetiske frøkilde.

På nær en frøkilde har været af hjemmehørende arter.

Biodiversitet er blevet et stort ønske fra både bygherrer, kommuner og staten. Der arbejdes med forskellige måder at værdisætte et steds biodiversitet m.m. Der er krav om at der skal bruges hjemmehørende arter.

Her er frøkildeudvalget arbejde med udvælgelse af gode, robuste, karakteristiske m.m. frøkilder et særdeles vigtigt værktøj for jer der skal vælge hvilke planter der skal plantes.

En hjemmehørende art har ikke kun et udbredelsesområde inden for Danmarks grænser. En udbredelse kan være over det halve Europa. Det er ikke lige meget hvorfra de planter stammer vi planter ud i by og i lands, hvis vi skal være sikker på planternes overlevelse under de danske jordbunds- og klimaforhold.

Baggrunden for dannelsen af Frøkildeudvalget var problemer med overlevelse. Fx tjørn indsamlet i Italien groede fint i begyndelsen. Men når vejret blev til efterår og vinter, kunne de ikke klare vores klima og døde. Bl.a. pga. at planterne ikke stoppede væksten og modnede af tidligt nok, eller sprang for tidligt ud. Der er en del undersøgelser på området, som indikerer at man skal passe på med at flytte rundt på planter indenfor samme udbredelsesområde.

Derfor har frøkildeudvalget udpeget frøkilder så godt som af alle træer og buske af hjemmehørende arter.

I kan se, hvad der er i produktion på hjemmesiden <http://plantevalg.dk> og hvem der producerer planterne.

Listen over alle udpegede frøkilder findes på denne side: https://ign.ku.dk/forskning/skov-natur-biomasse/skov-genetik-diversitet/froekildeudvalgets-liste/FKU1_2023.pdf

Bestil navngivne frøkilder, sikker jer at de er i produktion og hvor det er. Skriv det på plantelisten Sikker jer efterfølgende under kvalitetskontrollen at de planter I modtager også er dokumenteret at komme fra den ønskede frøkilde. Der sker desværre en del uregelmæssigheder, særligt når større ordrer samles sammen.

Det er en spændende verden der åbner sig når vi også skal til at tage hensyn til alle jordens andre skabninger. Alle vores hjemmehørende arter har insekter knytte til sig på en og anden måde, nogle flere end andre plantearter. Vi har kendskab til noget, men langt fra alt.

7.0 BERETNINGER

I er meget velkommen til at tage fat i mig, hvis der er spørgsmål om valg af frøkilder og hvor de kan købes.

7.13 Vejreglerådet/Vejdirektoratet v/Chanette Ingemann Nielsen

Vejreglerådet er nedsat af Vejdirektoratet med henblik på at bistå Transportministeren med udarbejdelse af regler, vejledninger og best practice i henhold til gældende lovgivning.

Der har været afholdt 2 møder i 2023, møderne er heldagsmøder med mange emner, hvor der orienteres bredt om status på projekter, drøftes indholdet i vejregler som løbende udarbejdes eller opdateres.

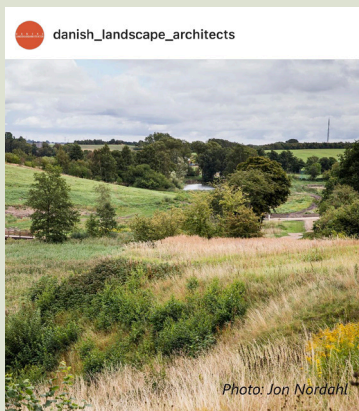
Vejreglerne sendes også i offentlige høringer, så alle har mulighed for at komme med inputs til dem.

Der har i det forgangne år været høringer om følgende vejregler som alle er udgivet:

- Håndbog om Færdselsarealer for alle – Universelt design og tilgængelighed
- Håndbog om Tilgængelighedsrevision
- Eksempelsamling om Færdselsarealer for alle

Dokumenterne er udarbejdet af en ad hoc-gruppe under VRG Tilgængelighed. Ad hoc-gruppen er sammensat af repræsentanter fra rådgiverbranchen, kommunerne, Dansk Blindesamfund, Danske Handicaporganisationer og Vejdirektoratet.

Medlems take-over

Synes godt om fra lillian_thomsen og 93 andre danish_landscape_architects Member takeover by MDL Sarah Maria Keemink from @niraslandskab. Sillebro Ådal is a large climate adaption project where Sillebro Å and the valley around it is developed into an urban water park. The site is a 3 km long green corridor that cuts through Frederikssund city centre north of Copenhagen.

Vores medlemmer viser gerne frem af deres arbejde ved de månedlige medlems take-overs på DL's instagram profil.

Kunne du have lyst til en take-over hos os? Så er du velkommen til at kontakte Emilia på SoMe@landskabsarkitekter.dk.

Foto: I august var det Landskabsarkitekt MDL Sarah Maria Keemink der gav et interessant indblik i sin dagligdag hos Niras.

7.0 BERETNINGER

Udover vejreglerne, arbejdes der med paradigmer for udbud og entreprise. Der har i året tillige været fokus på udrulning af infrastruktur for ladestationer, ressourceforbrug og miljøpåvirkninger ved infrastrukturprojekter, samt trafikikkerhed.

Prioriteringen af hvilke emner der skal arbejdes med i 2024, er endnu ikke fastlagt.

7.14 Den Danske Lyspris 2023 v/ Morten Weeke Borup

Dansk Center for Lys uddeler hvert år Den Danske Lyspris. Formålet med Den Danske Lyspris er at sætte fokus på godt lys for mennesker i projekter udført i Danmark. I bedømmelsen af de enkelte projekter indgår bl.a. anlæggets tekniske kvalitet, funktionalitet, visuelle og æstetiske aspekter og energiforbrug. Der lægges desuden vægt på nytænkning og kreativitet. Prisen kan gives til belysningsprojekter ude såvel som inde.

Juryen bestod i 2023 af repræsentanter for Akademisk Arkitektforening, Bygherreforeningen, Danske Landskabsarkitekter, Lysdesignuddannelserne, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, International Association of Lighting Designers og Dansk Center for Lys (juryformand). Morten Weeke Borup er DL's repræsentant i juryen.

Efter en møderække blandt juryens medlemmer hvor alle 11 indstillede projekter blev gennemgået, blev en efterfølgende besigtigelse af udvalgte indstillede projekter planlagt. Efter disse besigtigelser og en efterfølgende votering, valgte juryen at nominere 4 relativt forskellige projekter til Den Danske Lyspris 2023.

De indstillede projekter er:

H.C. Andersen Hus, Orientkaj Plads, Arbejdermuseet og Københavns Universitet, Universitetsfirkanten.

H.C. Andersen Hus - Det stemningsskabende lysdesign i H.C. Andersens Hus giver de besøgende lyst til at gå på eventyr. Belysningen, der binder de mange forskellige rum i museumsbygning og landskab sammen, er vellykket og gennemarbejdet.

Orientkaj Plads - Farverige lysmotiver giver Orientkaj Plads identitet og liv samt skaber oplevelse af tryghed. Projektet viser på fornem vis, hvordan en både kunstnerisk og teknisk svær opgave kan løses med få men meget gennemarbejdede virkemidler.

Arbejdermuseet - Med et nænsomt lysdesign er Arbejdermuseets historiske bygning vakt til live. Den omhyggelige renovering af oprindelige armaturer og den diskrete tilføjelse af nydesignede løsninger fremhæver arkitektur og identitet.

Københavns Universitet, Universitetsfirkanten - Med enkle lysgreb er det lykkedes at skabe oplevelse af tryghed og samtidig binde uderummene blandt bygningerne i Universitetsfirkanten sammen på en rolig og velafbalanceret måde i smuk harmoni mellem lys, historie og arkitektur.

Du kan læse mere om Den Danske Lyspris på: <https://centerforlys.dk/den-danske-lyspris-2/den-danske-lyspris/>

7.0 BERETNINGER

7.15 Udvalget for Skovfrø og -planter v/John Norrie

Kåringsudvalget for skovfrø og planter, har fået nyt navn. Fremover hedder det "Udvalget for forstligt formeringsmateriale".

Samtidig har man revideret kommissoriet m.m. så det flugter med bekendtgørelser og direktiver, og anden OECD og EU-lovgivning. Reelt er der ikke ændret noget der vedrører de planter vi har med at gøre.

Formålet er stadig at sikre det bedst plantemateriale til udplantning i Danmark. Dvs. planter der er artsrene og sunde, fra identificerbare kilder, at de overholder kriterierne i kåringsbestemmelserne for arten. Sådanne planter skal altid følges af officielle papirer, som dokumentation for varens ægthed og herkomst. For indførte frø og planter skal der medfølge et plantepas.

I 2023 kom der 4 nye kåringer til.

Der blev høstet en hel del frø i perioden 2022 – 2023.

Fx Abies normanniana 6.011,20 kg på 14 frøkilder, Acer platanoides 217,70 kg på to frøkilder. Acer pseudoplatanus 374,20 kg på 6 frøkilder. Betula pendula 68,45 kg på 2 frøkilder. Fagus sylvatica 4.370,20 kg på 7 frøkilder og Quercus petraea 966,50 kg på 1 frøkilde, samt Quercus rubra 1.811,00 kg på 4 frøkilder.

Fortegnelsen over kårede frøkilder finder du på [www.https://ign.ku.dk/forskning/skov-natur-biomasse/skov-genetik-diversitet/froekildeudvalgets-liste/FKU2_2023.pdf](https://ign.ku.dk/forskning/skov-natur-biomasse/skov-genetik-diversitet/froekildeudvalgets-liste/FKU2_2023.pdf).

Brug samtidig siden www.plantevalg.dk. Her kan du få oplyst hvilke frøkilder, der er bedst egnet til dit område af landet, og om du kan få planter af den pågældende frøkilde. Skal du plante færdige træer, dvs. større end 50/80 eller 80/100 bør du bede om planternes herkomst. Du vil nok få svaret, at det er der ikke styr på. Bliv dog ved. Der er planteskoler herhjemme der har styr på en del af det. De bør støttes, og du har bedre

BIM kursus

Som led i bestyrelsens ønske om at styrke kontakten til uddannelserne og hjælpe nyuddannede godt ind i arbejdslivet, påbegyndte vi i 2022 samarbejde med Graphisoft Center Danmark om ArchiCAD kursus for studerende, nyuddannede og ledige. Der blev afholdt to udsolgte kurser i 2023, og vi fortsætter samarbejdet i 2024. Foto: Graphisoft sommerkursus 2022

7.0 BERETNINGER

samvittighed overfor dine kunder, når proveniensen (herkomsten) kendes. Arbejder du med drift, vil du opsamle viden om hvilke frøkilder der egner sig bedst i dit område, og under de vilkår der gives der.

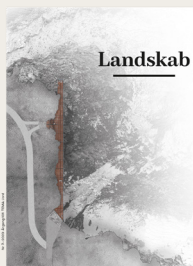
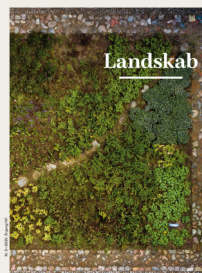
Det er viden vi alle bør bidrage til og have glæde af. En samlet viden findes desværre ikke.

Det ville være skønt at have en database, hvor vores iagttagelser kunne lægges ind. Det vil kunne blive en guldgrube for kommende forskere, og ikke mindst os selv.

7.16 Det Særlige Bygningssyn/Kulturstyrelsen v/ Jacob Fischer

Det Særlige Bygningssyn er kulturministerens, og derigennem Slots- og Kulturstyrelsens, rådgivende udvalg i spørgsmål om bygningsfredning og -bevaring i det byggede miljø. Det består af 13 medlemmer, der er udpeget af kulturministeren efter indstilling fra institutioner og organisationer inden for det bygningskulturelle område. Selv om Det Særlige Bygningssyn udelukkende er et rådgivende udvalg, kan styrelsen ikke frede en bygning eller et selvstændigt landskabsarkitektonisk værk uden Det Særlige Bygningssyns positive indstilling. Derimod kan styrelsen beslutte ikke at frede, selv om Det Særlige Bygningssyn har anbefalet fredning.

100 årgange af LANDSKAB

Tidsskriftet Landskab fra årgang 2019 og 2020 er nu offentliggjort på DL's web. Det betyder at du kan finde 100 års udgivelser af Landskab og Havekunst fra 1920 til og med 2020 helt gratis! Du kan også downloade årsindekset og søge på tværs af alle årgange i samme fil.

7.0 BERETNINGER

En af organisationerne der indstiller, er DL, og i efteråret 2023 indstillede DL to kandidater og efterfølgende blev jeg valgt af Kulturministeriet. Første møde var i december 2023. Alt hvad der debatteres i udvalget, er fortroligt og må kun offentliggøres af Slots- og Kulturstyrelsen. Der er derfor kun en enkelt sag jeg kan berette om, der til gengæld er meget ikonisk og usædvanligt nok uden noget som helst udeareal, da bygningens fodaftryk udfylder hele grunden.

SAS-hotellet bliver af Det Særlige Bygningssyn hyldet for sine særlige arkitektoniske og kulturhistoriske kvaliteter og for at være et internationalt anerkendt modernistisk hovedværk.

Bygningskomplekset er tillige et vidnesbyrd om velfærdssamfundets udvikling og den økonomiske vækst i 1960'ernes Danmark. Arkitektonisk er SAS Royal Hotel og den tidligere air-terminal mesterligt formgivet til mindste detalje af Arne Jacobsen og udgør både et pejlemærke i bybilledet, samtidig med at det store bygningsvolumen er nænsomt indpasset i sine omgivelser.

Med denne fredning indskrives endnu et modernistisk værk i den alt for beskedne portefølje af nyere arkitektur, en portefølje der fortrinsvis indeholder værker af betydelig ældre dato. Da fredningsbestemmelserne nu giver mulighed for også at frede værker der er yngre end 50 år, vil vi i Det Særlige Bygningssyn holde et særligt fokus på værker, der er skabt inden for de seneste 50 år, og dermed søge at etablere en bedre aldersmæssig balance blandt de fredede værker.

7.17 Green Cities/EU samarbejde v/Susanne Renée Grunkin

Flere sammen kan gøre langt mere. Det gælder ikke mindst i forhold til Green Cities, hvor Danske Landskabsarkitekter har været repræsenteret siden opstarten i 2018.

I Green Cities kampagnen har vi fortsat fokuseret på at fremme antal grønne kvadratmeter i byerne – og på at få indført en grøn norm for bynatur. Vi har udsendt pressemeddelelser, indgået i pressepartnerskaber, skrevet ekspert artikler til fagblade og debatindlæg til de landsdækkende medier.

Vi har holdt oplæg, deltaget i møder og debatfora med key-stakeholders – og således indgået i dialog med en lang række beslutningstagere, politikere og byplanlæggere, hvor vi har demonstreret behovet for grønnere byer og ikke mindst den indvirkning grønne områder har på klima, biodiversitet, trivsel, social sammenhængskraft og økonomi.

Altoverskyggende var projektforsløbet med Toke Emil Panduro, seniorforsker ved Aarhus Universitet, der i foråret 2023 i samarbejde med fire kommuner arbejdede med at udvikle et beregningsværktøj, der kan sætte kroner og øre på den rekreative værdi af parker og natur. Aarhus Universitet har efterfølgende udgivet en videnskabelig rapport om projektforsløbet.

Sæt pris på bynatur

I juni udgav vi den omfattende publikation "Sæt pris på bynatur" på 64 sider med fokus på den økonomiske værdi af bynatur – herunder konkrete cases fra de involverede kommuner i projektet. Den blev omdrejningspunktet for de fleste Green Cities aktiviteter i 2023 idet vores fokus var at få kommunerne involveret i drøftelserne

7.0 BERETNINGER

om, dels hvordan det grønne med fordel kan blive prioriteret i byplanlægning og ved nybyggeri – dels at det grønne også har en væsentlig økonomisk værdi. Publikationen blev lanceret i forbindelse med Green Cities´ deltagelse i Folkemødet, hvor vi var en del af Nature Base partnerskabet.

[Sæt pris på bynatur 2023 - Flipbook - Side 1 \(paperturn-view.com\)](#)

[”Sæt pris på bynatur” – blev godt modtaget i Allinge | Green Cities \(thegreencities.eu\)](#)

Økosystemerne er afhængige af, at vi har store træer i byerne

Vi bidrog ved Build for Biodiversity i marts 2023, hvor vi faciliterede en oplægsholder, nemlig Oliver Bühler. Vi var også repræsenteret ved Have & Landskab, ved Danske Parkdage, ved Building Green i Forum i København og ved Build for Water. Ved vores stand møder vi stor interesse for vores publikationer og vi kommer i dialog med vores interessenter.

[Det er de store træer, der betaler tilbage | Green Cities \(thegreencities.eu\)](#)

Konference på Christiansborg – pas på det grønne vi allerede har

Vores store indsats i 2023 var konferencen ”Sæt pris på bynatur – hvordan får vi mere” som vi gennemførte på Christiansborg. Fællessalen var fyldt op med omkring 150 tilhørere, og vi havde lige så mange med i onlinestreamingen fra konferencen. Nogle af pointerne fra dagen var, at vi bør lade naturen fylde så meget som muligt og forbinde de grønne områder. Vi skal lade naturen blive gammel og lade være med at fælde gamle træer.

[VI SKAL PASSE PÅ DET GRØNNE, VI ALLEREDE HAR I BYERNE | Green Cities \(thegreencities.eu\)](#)

Partnerskabet rækker længere

I Green Cities har vi i partnerskab derudover fået udgivet seks debatindlæg, som er afsat til landsdækkende medier. Vi har i 2023 skrevet syv nyhedsbreve – givet oplæg til fem events – deltaget i ti møder med vores vigtigste stakeholdere.

Der er skrevet 25 best practices siden og 17 nyheder til Green Cities hjemmesiden. Der er uploadet 232 posts på sociale medier suppleret med 333 fotos – og der er produceret 18 små videoer.

Alt sammen er imponeret styret og koordineret af vores projektleder Birte Kennedy, som vi skylder en stor tak.

Bag den danske del af kampagnen står et partnerskab af fem grønne brancheorganisationer: Danske Anlæggsgartnere, Danske Landskabsarkitekter, Danske Planteskoler, Landskabsrådet og Park- og Naturforvalterne.

EU-kampagnen er officielt afsluttet ved enden af 2023, men vi fortsætter det gode samarbejde i en fornyet form i 2024.

7.18 Københavns Kommunes Bypanel v/ Marianne Levinsen

Bypanelet er nedlagt pr. 2023, med Stadsarkitekt Camilla Van Deurs fratrædelse.

7.0 BERETNINGER

Bypanelets rolle var at:

- Evaluere byggerier og byområder i København og på den baggrund at rådgive forvaltning og Stadsarkitekt via anbefalinger som blev lagt op til TMU.
- Stadsarkitekten fik mulighed for at indgå i direkte dialog med rådgivere, forskere og byudviklere for at understøtte samarbejdet mellem forvaltningen og branchen.
- Panelets anbefalinger kom bredt ud i KK, og kan fortsat bruges i konkrete projekter samt som kompetenceudvikling af medarbejdere.

Bypanelet funktion var at understøtte implementering af Arkitekturpolitik København ved at:

- Styrke dialogen om hvordan der skabes en sammenhængende by med mennesker i centrum.
- Øge fokus på betydning og kvaliteten af det byggede miljø.
- Skabe grundlag for øget omverdens inddragelse i byudviklingen.

Der har i 2023 været afholdt 1 møde og en afslutningsdebat.

Møde: 20.04.23 / Lokalplaner

Bypanelets udtalelser blev formuleret på baggrund af to oplæg hvor Bypanelet blev oplyst om hvordan forvaltningen arbejder med lokalplaner og Bæredygtighedsværktøjet. Oplæggene blev holdt af henholdsvis Lise Pedersen, Enhedschef, om lokalplaner, og Stine Sundahl, Chefkonsulent, om Bæredygtighedsværktøjet.

Drøftelse af spørgsmålet ”Hvordan kan forvaltningen arbejde med klima i lokalplaner?”

Bypanelets medlemmer oplevede på tværs af deres ståsted i branchen et generelt behov for tværgående planlægning på tværs af matrikel eller lokalplansgrænser pga. den stigende kompleksitet på tværs af ejerforhold og udfordringer. Dette mente Bypanelet var vanskeliggjort indenfor Planloven pt da en lokalplan alene kan regulere indenfor egne rammer og skal løse alle udfordringer fx parkering eller vand indenfor lokalplanens afgrænsning. Det er vigtigt at vi tænker alle forbrugerne ind i de nye bydele. Fx de unge som mangler byrum at være. Dette kan der reguleres for og det er vigtigt at tænke brugerne ind i lokalplanerne. Det er dog vigtigt at det gøres indenfor overordnet strategier, så lokalplanerne ikke bliver for detaljeorienteret. Feks. 15-minutters byen m.m. Det kan man gøre på et overordnet strategisk niveau. Der er ligeledes behov for national og regional planlægning og samarbejde på tværs af kommunegrænserne for at kommunerne kan løfte opgaverne med fx biodiversitet og klimasikring.

Derudover ønskede Bypanelet en tydelig vægtning af hvad der betyder mest i planlægningen. Bypanelet så klima og biodiversitet som de to emner, der skal vægtes allerhøjest i byplanlægningen og dermed også skal vægte mest i lokalplanerne. Bypanelet oplever at naturen og biodiversiteten ender med at blive nedprioriteret undervejs i processen, da funktionskrav lige nu vejer tungere. Her er det vigtigt at politikerne har mod til at stå ved deres vedtagne politikker; Biodiversitetsstrategien, Bynatur, Klimaplanen mv. Bypanelet mener desuden at der er behov for flere tværgående samarbejder på tværs af forvaltningen. Feks. kan det at nedsætte farten på vejene, være med til at skabe lavere støjbelastninger, give mere plads til bredere vejrabatter og kantzoner, og dermed få mere natur ind i byrummene og hjælpe klimaet.

7.0 BERETNINGER

Det er Bypanelets holdning at for at der skal ske en forandring og Københavns kommune kan planlægge for klima i lokalplanerne, skal der ske en ændring af planloven. Dertil er det ligeledes vigtigt at BR18 og planloven arbejder sammenhængende med hinanden, så der kan komme flere bæredygtige byggerier og det ikke er funktionskrav som står i vejen for dette.

Derudover mener Bypanelet at der er behov for en større strategisk planlægning i forhold til den fremtidige generations behov. Byen vokser og hvor skal alle bo i fremtiden? Det er vigtigt at høre de unges stemmer, og ikke kun dem som møder op til diverse borgermøder og råber højt. Den fremtidige generations behov og perspektiv for hvordan byen skal udvikle sig er vigtigt at have med i planlægningen for at sikre en inkluderende by.

Det er derfor Bypanelets anbefaling at forvaltningen fortsætter med at nedsætte Borgersamlinger ligesom man har gjort i Middelalderbyen, den nuværende Østerbro Borgersamling og Københavnertinget og eksperimenterer med hvordan denne mere inddragende og repræsentative høringsform kan udbredes også til lokalplanerne. Det understreges dog, at det er vigtigt, at det er en fælles proces mellem kommunen og bygherre for at sikre at borgersamlingens anbefalinger kommer med hele vejen igennem processen, lokalplansarbejdet og frem til det endelige byggede projekt.

Droftelse af spørgsmålet ”Hvordan kan forvaltningen udvikle Bæredygtighedsværktøjet?”

- Det er Bypanelets anbefaling at man i startredegørelsen beskriver hvilke af initiativerne der kan reguleres i lokalplanen og hvilke som er frivillige for Bygherre. Det er vigtigt at politikkerne ved hvilke dele af projekts historie der for eksempel ikke kan sikres eller reguleres i en lokalplan, men udelukkende er baseret på frivillig velvilje fra Bygherre og hvilke af initiativerne, der kan reguleres i lokalplanen. Særligt fordi der ikke er handlepligt på initiativerne.
- Det er Bypanelets anbefaling at man kategoriserer initiativerne efter hvad der allerede arbejdes med, hvilke nye tiltag man gerne vil integrere fra Bæredygtighedsværktøjet og hvad man gør som er udover standardkrav og lovgivning. Bæredygtighedsværktøjet har potentialt til at blive en Donut-model for byudvikling i København, hvis man tilføjer Co2 som en parameter i værktøjet.
- Det er Bypanelets anbefaling at man samler de temaer som ligger i direkte forbindelse med hinanden f.eks. natur/klimasikring/byrum. Her vil der kunne opnås synergier.
- Det er Bypanelets anbefaling at bæredygtighedsværktøjet bibeholdes som et dialogværktøj. Dertil kunne man arbejde med en revidering af valgte initiativer undervejs som projektet udvikler sig, og bruge dialogen til at gøre Bygherrerne mere ambitiøse i processen. Det vil være en styrke for værktøjet, hvis der laves en refleksion over hvor meget det er et dialogværktøj, og hvor meget der handler om at afkrydse et skema. Hvad skal politikkerne kunne tage stilling til, hvornår bruges det til at nudge, og hvornår bruges det som et forhandlingsværktøj.
- Det er Bypanelets anbefaling at der arbejdes for at lave et fælles værktøj som går på tværs af kommunerne, et centralt bæredygtighedsværktøj.
- Bypanelet anbefaler at man fremadrettet arbejder med Bæredygtighedsværktøjet som

7.0 BERETNINGER

en ”donut-model”, da dette er et nemt og let forståeligt værktøj. På den måde kommer alle parametre; miljø, social og økonomi i spil, samtidig med at der opnås synergieffekt i mellem de tre. Her kan Amsterdams strategi Donut Economic Exaction model være til inspiration.

Bypanelet anbefalede endvidere at man evt. kigger på at lave incitamenter til at gøre bygherrerne mere ambitiøse når det kommer til klima og biodiversitet og kom med en række forslag til forskellige incitamenter.

Afslutningsmøde 13.10.23

Københavns Kommunes Bypanel takkede af for denne omgang, med et afslutningsmøde, hvor stadsarkitekt Camilla van Deurs inviterede til åben debat med Bypanelet.

På mødet blev nogle af Bypanelets tidligere udtalelser og anbefalinger af emner såsom; Cirkularitet i byggeriet, bevarende lokalplaner, blandet by, biodiversitet, klimaprojekter, udvikling af udsat by i kulturarvsmiljøer, og ikke mindst kli-ma i lokalplaner og Bæredygtighedsværktøjet drøftet.

Deltagere i debatten var udover bypanelet den daværende Stadsarkitekt Camilla Van Deurs og den tidligere stadsarkitekt Tina Saaby og et engageret fremmøde af kommunens medarbejdere bl.a. fra TME.

Tak for denne gang - Vi håber at udtalelser og anbefalinger fra Bypanelet vil kunne bidrage til videre drøftelser i Københavns Kommune.

Hvad ved jeg?

HVAD VED JEG fortsatte i 2023 med et enkelt arrangement, hvor Ulrik Kuggas og Pawel Lange viste medlemmer rundt i Schönherrers prisbelønnede klimaprojekt Karens Minde Aksen i København. Foto: Caroline Toftild.

7.0 BERETNINGER

7.19 Odense Arkitekturråd v/Susanne Renée Grunkin

-for helhedstænkning og kvalitet i byudviklingen

Odense markerer sig for alvor på landkortet. Bymidten har fået et markant løft ikke mindst med de store forandringer omkring Thomas B. Thriges Gade, det nye H.C. Andersens Hus og med den afsluttede områdefornyelse i Bolbro. Dertil står Odense Havn nu overfor en stor forandring til en levende og attraktiv bydel.

Det tværfaglige Odense Arkitekturråd, følger udviklingen af kommunens byggede miljøer og landskaber, og rådgiver kommunen i arkitektoniske spørgsmål i byudviklingen og i enkeltsager.

Arkitekturrådet skal med anbefalinger om god arkitektur og byudvikling bidrage til, at der fortsat er fokus på at sikre kvalitet i byplanlægningen. Rådet skal understøtte By- og Kulturforvaltningens arbejde og de politiske beslutninger. Rådet skal understøtte en helhedstænkning i byplanlægningen og bidrage til en merværdi i byens udvikling til glæde for byens borgere.

Odense arkitekturpris - med dansk landskabsarkitekturen i front

Efter 5 års dvale uddelte Odense Kommune igen arkitekturpriser i forbindelse med Arkitekturens Dag den 2. oktober 2023. Her udgjorde arkitekturrådet juryen. Odense Arkitekturpris retter opmærksomheden på den arkitektur, der er lykket og som understøtter Odense Kommunes aktuelle dagsordner. De præmierede projekter giver svar på flere af de arkitektoniske temaer, der er behandlet i Odense Kommunes Arkitekturstrategi. God dansk landskabsarkitektur spillede i særlig grad en rolle i prisuddelingen.

Bedste nybyggeri blev tildelt H. C. Andersens Hus af Kengo Kuma & Associates, MASU Planning Landscape Architects, Cornelius Vöge Arkitekter samt C & W Arkitekter. Projektet blev fremhævet for den unikke symbiose mellem landskabsarkitektur og bygningsarkitektur.

Prisen for bedste nye uderum blev tildelt Vollsrose Bygade af Arkitema og Niras. En tidligere utryk offentlig sti gennem tæt krat og hegnsplantning er blevet til en helt ny bygade med promenade gennem Vollsrose. Denne næsten én kilometer lange bygade er åbningstrækket i fornyelsen af hele bydelen. For at åbne bydelen op for den omgivende by, er dette første, ud af i alt tre planlagte, vejgennembrud etableret tværs gennem området. Promenade og bynatur danner en klar signatur og trygheden er øget markant.

Et nominerede projekt, der i denne sammenhæng også bør fremhæves for landskabsarkitekturens bidrag til at skabe merværdi er Pulsparken. Denne lokale park, skabt i forbindelse med områdefornyelsen i Bolbro, er designet af Juul Frost Arkitekter og markerer sig ved at vende klimatilpasning til potentiale for træning, motion og leg.

Det var en stor ære at få lov til at fortælle om arkitekturrådets arbejde og være med til at overrække priserne på dagen.

Rådets gode samarbejde med By- og Kulturforvaltningen, Byudvikling

Arkitekturrådet er et rådgivende organ uden beslutningskompetence. Medlemmerne mødes 4 gange om året og de konkrete opgaver, rådet bidrager med er:

7.0 BERETNINGER

- anbefalinger om god arkitektur og byudvikling ud fra hver deres faglige vinkel og tilgang.
- bud på, hvordan kvaliteten i byudviklingen bliver bedre, så det bidrager til at skabe en by med gode fysiske rammer for vores hverdagsliv, fællesskaber og individuelle behov.
- anbefalinger til planer på et tidligt stadie.
- input til en ny arkitekturstrategi for Odense.

Rådet sidder for to år ad gangen og bliver faciliteret af By- og Kulturforvaltningen, Byudvikling ved:

Anette Kold, Afdelingschef; Lars-Bo Lund Johansen, Kontorchef; Sidsel Kromann, Arkitekt samt Marianne Tonim Nielsen, Arkitekt - en stor TAK til jer for det virkelige gode samarbejde.

Læs mere om rådet og dets medlemmer her:

[Arkitekturrådet \(odense.dk\)](https://www.odense.dk/arkitekturraadet)

[Vinderne af Odense Kommunes arkitekturpriser 2023 - Danske Landskabsarkitekter Danske Landskabsarkitekter](#)

Læs også mere om landskabsarkitekturens rolle i Odense Arkitekturpris i artiklen bagt i Landskab 08/2023.

7.20 Hillerød Kommunes Arkitekturråd v/Peter Juhl

Arkitekturrådet består af Helle Juul, Arkitekt Ph.d. fra Juul & Frost Arkitekter A/S og Sara Ettrup, Arkitekt maa fra Vandkunsten, og Peter Juhl, Landskabsarkitekt mdl, Danske Ark. fra OPLAND.

Hillerød har i 2020 vedtaget Arkitekturpolitik for Hillerød Kommune og ønsker at sikre Hillerøds kulturmiljøer og udvikle innovative, livskraftige boliger og byrum.

Arkitekturrådets arbejde

Projekterne som bliver præsenteret for Arkitekturrådet er både tidlige forespørgsler om muligheder for udvikling af områder, bygninger og byrum, startredegyrelser og lokalplaner. I nogle af opgaverne har vi fået en præsentation af udviklere og arkitekter, haft mulighed for at stille spørgsmål til projekterne og efterfølgende udarbejdet en udtalelse til Hillerød Kommunes embedsmænd.

Siden sidste beretning har Arkitekturrådet udtalt sig om 6 projekter. Projekterne har omhandlet erhverv, boliger, byområder og landområder.

Rådets kommentering er en screening af projekterne og anbefalinger til, hvad der eventuelt bør arbejdes videre med. Fundamentet for udtalelserne er Hillerød Kommunes Arkitekturpolitik. Rådet har fokus på bylivskvaliteter, kantzoner, skala og indpasning i kulturmiljøet.

I rådet har vi nogle gode faglige samtaler om skala, volumener, sammenhænge og arkitektoniske kvaliteter. Det er netop i den tværfaglige sammenhæng, vi udvikler og kvalificerer vores synspunkter, skaber fælles forståelse og kan give en konstruktiv tilbagemelding. Vi kender dynamikkerne imellem rådgivere og udviklere, og skal forsøge at balancere ønskerne om udvikling af Hillerød Kommune uden at gå på kompromis med Hillerød Kommunes særlige kulturmiljø.

7.0 BERETNINGER

7.21 Have & Landskab udstilling / Advisory Board v/Niels Lützen

Have og landskab er Skandinaviens største fagudstilling for den grønne branche. Københavns Universitet, Danske Anlægsgartnere, Danske Planteskoler og Maskinleverandørerne står bag Have & Landskab, der er branchens samlingspunkt. Danske Landskabsarkitekter har i de senere år været repræsenteret i planlægningen og afholdelsen af fagudstillingen, og sammen med arrangørerne har vi været med til at planlægge Fagligt Forum, hvor anlæg, drift og pleje debatteres bredt på tværs af fagligheder.

Udstillingen foregår hvert andet år, og tiden mellem 2 udstillinger bruges til HL365, hvor vi gør branchens faglige viden håndgribelig. Der afholdes en serie af temadage, hvor vi samler de bedste forskere og fagfolk sammen graver dybere ned i aktuelle emner. I efteråret 22 mødtes 200+ fagfolk på Kortegårds Planteskole under temaet 'Træer – nøgle til fremtidens byer', hvor klimatræer, vækstvilkår og vækstmedier bla. blev diskuteret. Hvordan vi får plantet flere træer og træerne som betydningsfuld ressource i naturen, i byen og for os mennesker var også titlen på HL365's forårstræf i Geografisk Have, hvor vi kom på en trærejse i den Geografisk Have i Kolding og fik en unik mulighed for at se træerne i deres mangfoldighed. Emnerne her var bl.a. hvordan vi sætter træerne på den politiske dagsorden, hvad vi kan få ud af værdisætning af træer og hvad træerne betyder for vores velbefindende.

Og med gode resultater fra f.eks. Kolding har vi valgt at fortsætte med træerne og nu stille skarpt på, hvordan vi konkret skal indrette vores byer for at få plads til flere træer - og samtidig mere plads til mennesker. Projektet er endnu på planlægningsstadiet, men skitsen indeholder vidensopsamling fra de foregående år, konkurrencer blandt studerende om byens indretning i samarbejde med universiteter og læreanstalter, inddragelse af kommuner, træstrategier, inspiration fra ind- og udland, events og debatter med kendte og meget andet. Målet er at få politikerne i tale, samt at øge fokusbevillingerne til det grønne, og det bliver i høj grad relevant for os landskabsarkitekter. Bl.a. betyder klimaændringerne, at vores byer bliver varmere, og hvis vi skal modvirke denne effekt, skal vi handle nu. Børn skal også inddrages og forstå betydningen af træerne og det grønne, derfor ønsker vi at medvirke til at der allerede i et tidligt tidspunkt i livet skabes forståelse, respekt og kærlighed til træerne. Vi vil introducere grøn dannelse for dem – og deres forældre.

Have&Landskab har nedsat et Advisory Board, som består af 10 fagligt engagerede personer, der på hver deres måde repræsenterer de forskellige områder af park- og landskabssektoren: Danske Anlægsgartnere, Park- og naturforvaltere, Kommunerne, Boligselskaberne, Danske Landskabsarkitekter m.fl. Have&Landskabs Advisory Board fungerer som et rådgivende forum for Have&Landskabs bestyrelse og administration, og vi holder i år HL365 forårstræf i april på Ledreborg slot.

Mit indtryk af dette tværfaglige forum er godt. I den grønne sektor har vi traditioner for at arbejde sammen. I disse tider, hvor grønne budgetter skæres ned, må vi i fællesskab slås for vores fag. Vi er jo sammen dem der repræsenterer den højeste viden, og den får vi hårdt brug for de kommende år. Det er vigtigt, at vi i den grønne sektor udvikler et bærende og blivende tværfagligt samarbejde, så vi i fællesskab kan slås for det grønne.

8.0 EVENTUELT

NOTER

NOTER

Årsberetningen 'Kureren'
udgives af Danske Landskabsarkitekter.
Ansvarlig for indhold er foreningens
bestyrelse og sekretariat.
Spørgsmål bedes rettet til sekretariatet.

D A N S K E LANDSKABSARKITEKTER

v/daglig leder Lillian Thomsen
Akademikerhuset
Peter Bangs Vej 30
2000 Frederiksberg
Telefon 33 32 23 54

dl@landskabsarkitekter.dk
www.landskabsarkitekter.dk

Danske Landskabsarkitekters sekretariat. Foto fra
venstre: tidl. studentermedhjælp Caroline Thorup
Toftild, daglig leder Lillian Thomsen, studenter-
medhjælper Maria Henriette Sørensen og Emilia
Hauge. Ikke til stede: studentermedhjælp Nicky
Puggard Henrichs. Fotograf: Henriette Bonde

VEJ-EU

VEJSEKTORENS EFTERUDDANNELSE

Tak til
Danske Landskabsarkitekters
sponsornetværk

CADO

NJORD

Space to grow

HAUBJERG MADSEN

HARRIS

Anlæggartnerfirma
Kirkegaard

GRAPHISOFT. I CENTER

MALMØS

LANDSKABER

milford

Liveable cities

ANLÆGSGARTNER
MØLLERLØKKEGAARD

OREV

VANDINGSSYSTEMER

outsider

RETHINK URBAN SPACE

SCALGO

BEZEL VANGSØ
BENATURSTEN A/S

SYMETRI

ADDNODE GROUP